Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў ЬССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Леніна і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Леніна і Карла Маркса. Тэлеф. № 214. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

[illegible]

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 23 (2211) Пятніца, 27-га студзеня 1928 г.

Напярэдадні слаўнай гадавіны.

Да дзесяцігодзьдзя Чырвонай арміі мы можам заявіць кожнаму чырвонаармейцу, рабочаму, селяніну, нашым сябрам у Заходніх і ва Ўсходніх краінах, што мы моцныя, што мы мацнеем з кожным днём. Чырвонаармеец павінен сябе адчуваць сынам вялікай сацыялістычнай дзяржавы, якая цьвёрда праводзіць палітыку міру і ў гэты-ж час узмацняе абароназдольнасьць краіны на выпадак як хто з нашых шматлікіх ворагаў уздумае на нас напасьці. Чырвонаармеец павінен адчуваць упэўненасьць у сваіх сілах, у магутнасьці Чырвонай арміі, у яе баяздольнасьці і што яна існуе для перамогі, і яна пераможа. Гэтая задача павінна паўстаць, як найважнейшая задача палітычнай працы, зьвязанай з дзесяцігодзьдзем Чырвонай арміі. Кожная вайсковая часгка павінна наклапаціцца аб арганізацыі выставак, дыяграм, малюнкаў, плякатаў, насьценных газэт і г. д., якія па ўсяму свайму характару і зьместу павінны адказваць на пытаньні—як і куды мы расьцём, чаму і як мы перамагаем.

Цьвёрдая ўпэўненасьць у будучым, вострая бальшавіцкая крытыка ўсяго, што мы робім для гэтае будучыні,—вось галоўнае правіла ў гэтай працы. Юбілей Чырвонай арміі зьяўляецца сьвятам ня толькі чырвонаармейцаў, але ўсіх рабочых і сялян, усіх працоўных.

Тамутрэба дапамагчы рабочым клюбам, хатам-чытальням правесьці палітычную працу сярод рабочых і сялян пад лёзунгамі, з якімі мы ідзём да гэтага сьвята. Асаблівую ўвагу трэба зьвярнуць на праверку таго, што зроблена ў справе ваеннай прапаганды сярод насельніцтва і асабліва сярод моладзі. Трэба, каб усе вайсковыя працаўнікі, усе ячэйкі ТДА-Авіяхіму зараз пачалі праверку таго, што зроблена і чаго нам яшчэ не хапае. Рэзалюцый аб ваеннай прапагандзе ў нас занадта шмат, усякіх пажаданьняў аб посьпехах больш, чым трэба, і зараз на пярэдадні ўгодкаў трэба праверыць, што канкрэтнага зроблена для ажыцьцяўленьня гэтых жаданьняў.

Палітычная кампанія ў зьвязку з дзесяцігодзьдзем Чырвонай арміі галоўным чынам павінна мець канкрэтны зьмест: менш агульных фраз і лёзунгаў у клюбе, нардоме, чырвоным кутку, хаце-чытальні. Столькі-то markerознага роду посьпехаў і дасягненьняў у справе ваенізацыі, гэткія ў нас недахваты, тое трэба зрабіць,—вось гэткага роду канкрэтнасьцямі павінна быць запоўнена ўся падрыхтоўка да гадавіны Чырвонай арміі.

Будзем спадзявацца, што сьвята 10-цігодзьдзя рабоча-сялянскай Чырвонай арміі будзе мець сапраўдны канкрэтны характар і надасьць кожнаму чырвонаармейцу, камандзіру, рабочаму, селяніну, камсамольцу і піянэру імкненьне дапамагаць росту і ўзмацненьню баявой магутнасьці Чырвонай арміі і абароназдольнасьці СССР.

Як генрада прадае ангельскіх рабочых.

Падрабязнасьці сходу аб „міры у прамысловасьці“.

ЛЁНДАН, 19-1. У апошнім нумары камуністычнага органу «Уоркерс Лайф» агалошана гутарка з адным з прамыслоўцаў, браўшым удзел на канфэрэнцыі 12 студзеня па пытаньнях аб «міры ў прамысловасьці», які пажадаў застацца невядомым. Весткі, якімі падзялілася гэтая асоба з карэспандэнтам «Уоркерс Лайф», кідаюць цень на ход перамоў на гэтай канфэрэнцыі. Яскрава вызначана ў гэтых паведамленьнях пазіцыя Кука. Ён узяў слова зараз-жа за ўступнаю прамоваю Монда і адказнае рэплікі Бэн-Тэрнера і проста заявіў, што калі генэральная рада і «сядзіць ужо ў кішэні Монда», дык ён, Кук, зусім ня мае намеру падзяліць лёс сваіх таварышоў. Кук назваў канфэрэнцыю «фарсам і фальшывасьцю» і потым, выкрыў кожнага з прысутнічаўшых на канфэрэнцыі прадпрыёмцаў паасобна, зазначыўшы на канкрэтныя выпадкі рэпрэсій проці рабочых і барацьбы з прафсаюзамі на іх прадпрыёмствах.

У канцы Кук адмовіўся ўзяць удзел у «шклянцы гарбаты», на якую прамыслоўцы запрасілі членаў генэральнае рады пасьля нарады.

Ніхто з прадпрыёмцаў ня спыняўся на прамове Кука і ня выступаў з адказам па яго адрасе. Затое суровай крытыцы падбаў Кук з боку шэрагу членаў генэральнае рады (гэта пацьвярджае заява Кука, якую ён зрабіў пасьля канфэрэнцыі: «У той час, як прадпрыёмцы маўкліва слухалі маю прамову, мае таварышы пачалі бязьлітасна мяне крытыкаваць»). Люта нападаў на Кука Торн, які заявіў, што ў дні яго юнацтва ён таксама быў «дзікім сацыялістам», але што ён даўно ўжо зразумеў, што «прамысловасьць можна выратаваць толькі супрацоўніцтвам з прадпрыёмцамі». З падобнаю-ж прамоваю проці Кука выступіў Бэн-Гылет, выхваляўшы «мудрую» прамову Монда і востра нападаўшы на «шарлатанаў, якія спрабуюць сарваць нашую канфэрэнцыю». З крытыкаю прамовы Кука выступаў таксама Сітрын.

Пасьля гэтага Бэвін запытаў прадпрадпрыёмцаў, што іх прымусіла склікаць канфэрэнцыю. Прадпрыёмцы адказалі: „Прамова старшыні Хікса на зьезьдзе прафсаюзаў у Эдынбурзе“. Прысутнічаўшы на канфэрэнцыі Хікс, некаторы час належаўшы да левага крыла, устаў і заявіў, што ён вельмі рад чуць, што яго прамова зьявілася штурхачом для сучаснага «вялікага сходу».

ШМАТЛІКІЯ ПРАТЭСТЫ РАБОЧЫХ ПРОЦІ МАНЭЎРУ ГЕНРАДЫ.

ЛЁНДАН, 18-І. У адказ на заяву сэкратара генэральнае рады Сітрына, што генэральнай радзе «няма чаго рабіць» з зазначэньнямі Кука проці перамоў аб «прамысловым міру», дэлегат саюзу гарнякоў Вільлямс прыслаў у рэдакцыю «Дэйлі Геральд» ліст, у якім, між іншым, піша: «Як відаць, ні Сітрыну, ні іншым яго калегам ня прыходзіла ў галаў, што раней ці пасьней яны будуць заклікапы да адказу за свой удзел у манэўры «прамысловага міру».

Рэдакцыя «Дэйлі Геральд» паведамляе, што ёй надсылаецца шмат лістоў проці перамоў аб «прамысловым міру». У некаторых лістох высоўваецца патрабаваньне, каб напярэднюю ўмоваю перамоў аб «прамысловым міры» быў зварот да 8-мігадзіннага рабочага дню ў капальнях або аднаўленьне заработку для гарнякоў у тых разьмерах, якія ён меў да забастоўкі 1926 году.

У Саюзе ССР.

Пазыка ўзмацненьня сялянскай гасп.

ВЫГАДЫ СЯЛЯНСТВУ АД ПАЗЫКІ.

Заява тав. Рудзутака.

МАСКВА, 25-1. [illegible]

ПАЗЫКА—СРОДАК ДЛЯ ЎЗЬНЯЦЬЦЯ ГАСПАДАРКІ ВЁСКІ.

Тав. Кржыжаноўскі аб пазыцы.

МАСКВА, 25-1. [illegible]

Працэс біскупа Скальскага.

ВОДЛУГ ХАДАЙНІЧАНЬНЯ НК ЗАМ. СПРАЎ, СПРАВА СЛУХАЕЦЦА ПРЫ ЗАЧЫНЕНЫХ ДЗЬВЯРОХ.

МАСКВА, 24-1. 24 студзеня, у вайсковай калегіі вярхоўнага суду СССР, пачалася справа па абвінавачаньні прабошча Аляксандраўскага касьцёлу ў Кіеве біскупа Скальскага ў розных контр-рэвалюцыйных злачынствах.

Пасьля звычайных судовых фармальнасьцяў старшынствуючы Ульрых агалашае наступнае: у вярхоўны суд паступіла ад Народнага Камісарыяту Замежных Спраў паведамленьне, што адна з дыплёматычных місій акрэдытаваных пры ўрадзе СССР, зьвярнулася ў Народны Камісарыят Замежных Спраў з хадайніцтвам аб тым, каб справа аб біскупе Скальскім была адкладзена, бо ў акце абвінавачаньня па гэтай справе ёсьць зазначэньні на прыналежнасьць некаторых супрацоўнікаў гэтае місіі да шпіёнскае і контр-рэвалюцыйнае дзейнасьці Скальскага. Баручы пад увагу, што згодна міжнародных звычаяў, у адносінах між прыяцельскімі дзяржавамі ня прынята дапушчаць, каб пры разглядзе тых ці іншых пытаньняў, у праватнасьці ў суд выя працэсе, закраналася ці дыскрэдытавалася дзейнасьць акрэдытаваных у гэтым краі дыплёматычных прадстаўнікоў, а таксама прымаючы пад увагу тое, што савецкі ўрад зацікаўлен у захаваньні прыяцельскіх адносін з памянёнаю дзяржаваю, хоць-бы факт шпіёнскае дзейнасьці біскупа Скальскага супольна з працаўнікамі гэтае місіі меў месца, Народны Камісарыят Замежных Спраў зьвярнуўся ў суд з хадайніцтвам аб слуханьні ў далейшым справы Скальскага пры зачыненых дзьвярох.

Выслухаўшы думку бакоў па гэтым пытаньні, суд пастанавіў далейшае слуханьне справы біскупа Скальскага праводзіць пры зачыненых дзьвярох.

ПЕРШЫ ДЗЕНЬ ДАЗНАНЬНЯ ВЫЯВІЎ КОНТР-РЭВАЛЮЦЫЙНУЮ І ШПІЁНСКУЮ ДЗЕЙНАСЬЦЬ СКАЛЬСКАГА НА КАРЫСЬЦЬ ПОЛЬШЧЫ.

МАСКВА, 25-1. Карэспандэнту ТАСС надасланы весткі пра некаторыя моманты працэсу Скальскага ў вярхоўным судзе СССР.

25-га студзеня вярхоўны суд распачаў судовае дазнаньне. Увесь другі дзень быў прысьвечаны разгляду такіх пунктаў справы: 1) арганізацыі нелегальных пераходаў праз мяжу, 2) хаваньня ўцякаўшага ад савецкіх органаў ксяндза Пяткевіча, 3) выдачы справак „парукі“ ў дабранадзейнасьці для атрыманьня візы на ўезд заграніцу і 4) сувязі з Луцкім біскупам.

Выдачу дазволу на нелегальны пераход мяжы ксяндзу Рамаўоўскаму Скальскі тлумачыў тым, што гэты ксёндз дыскрэдытаваў сябе перад грамадзкаю думкаю, бо „жыў з жанчынаю“. На запытаньне старшыні—чаму вы дазволілі Рамаўоўскаму пераход мяжы, ведаючы, што проці яго ўзьнята крымінальная справа,—Скальскі адказвае: „Мне казалі, што справа спынена савецкаю ўладаю. Таму я лічыў магчымым дазволіць яму выехаць“. Па просьбе пракурора зачытваецца спраўка красьцельскага пракурора, што справа па абвінавачаньні Раманоўскага ня спынена, а часова адкладзена, бо абвінавачаны ўцёк.

„Я ня ведаў,—кажа далей Скальскі,—што ксёндз Жылінскі займаецца арганізацыяй нелегальных пераходаў праз мяжу. Калі-б я гэта ведаў, дык я зволіў-бы яго з пасады ксяндза маёй парафіі. Аднак, у выніку допытаў і зачытаньня паказаньняў Жылінскага, суду ўдаецца выявіць, што Скальскі добра ведаў аб процізаконнай дзейнасьці свайго ксяндза. Больш таго, Скальскі павінен быў прызнаць на судзе, што Жылінскі нелегальна перапраўляў праз мяжу толькі тых ксяндзоў, якія мелі ад яго, Скальскага, дазвол. Распачаўшы адхіляць частку сваіх паказаньняў у часе дазнаньня, Скальскі павінен быў прызнаць, што даваў пісульскі з рэкамэндацыяй ксяндзам, якія мелі намер перайсьці мяжу пры дапамозе Жылінскага.

На запытаньне старшыні, чаму-ж вы ня ўжылі захадаў проці паднача[л]энага вам ксяндза, які займаўся падобнаю дзейнасьцю.—Скальскі, схіліўшы галаву, маўчыць.

У другім месцы сваіх паказаньняў Скальскі кажа: „Луцкі біскуп Дубоўскі, перапраўляючы ў свой час нелегальна на Украіну ксяндзоў, меў на ўвазе іх духоўную службу, а ня контр-рэвалюцыйную і шпіёнскую дзейнасьць. Дубоўскі наогул быў далёка ад палітыкі», упэўнена заўважае Скальскі. Але калі пракурор запытаў у Скальскага, ці памятае ён адозву біскупа Дубоўскага наконт захопу Украіны, Скальскі сарамліва адказвае: „Памятую“.

Суд пераходзіць да разгляду эпізоду з хаваньнем ксяндза Пяткевіча.

Старшыня: „Чаму вы хавалі Пяткевіча, ведаючы, што ён у працягу 2-х гадоў хаваецца ад савецкае ўлады, пражываючы пад чужым прозьвішчам“.

Скальскі: „Я перакананаўся, што ён уцякае з-за дурасьці, ня маючы ніякіх падстаў хавацца“.

Старшыня: „Адкуль вы гэта ведаеце. Ён-жа хаваўся не ад вас, ад савецкіх органаў“.

Скальскі: „Я так думаў“.

Не зважаючы на паўторныя спробы адхіліць некаторыя свае ранейшыя паказаньні, Скальскі, урэшце, прымушан прызнаць, што ён даў Пяткевічу пасаду ксяндза, хоць той і знаходзіўся на нелегальным становішчы, хаваючыся 2 гады ад савецкіх органаў.

Таксама павінен быў прызнаць Скальскі і факт выдачы ім пасьведчаньняў аб „дабранадзейнасьці“.

„Гэтыя спраўкі—кажа Скальскі,—я распачаў выдаваць з 1919 году, а пры савецкай уладзе—з 1922-23 г., калі ўстанавілася пашпартная сыстэма. Гэтыя пасьведчаньні я выдаваў аж да арышту ў 1926 г.». На запытаньне старшыні, з якога пункту гледжаньня ён падыходзіў да дабранадзейнасьці гэтых асоб—з пункту гледжаньня іх дабранадзейнасьці для СССР ці для іншае дзяржавы,—Скальскі проста адказвае: „Для іншае дзяржавы.

Вы зьяўляецеся,—пытае далей старшыня Ульрых,—грамадзянінам СССР ці грамадзянінам іншае дзяржавы“?

— Я—грамадзянін СССР.

— На якой-жа падставе вы давалі гэтыя спраўкі. Чаму вы прадстаўлялі інтарэсы дзяржавы, да якое вы ня меце ніякага дачыненьня?

Скальскі не адказвае на гэтае запытаньне.

Т-ва „Тэхніка масам“.

МАСКВА, 25-1. 24-га студзеня адбыўся сход заснавальнікаў дабрахвотнага таварыства „Тэхніка масам“, на якім былі праведзены выбары прэзыдыуму і рады таварыства. У склад прэзыдыуму ўвайшлі Крупская—(старшыня), В. М. Сьвярдлоў, Ходароўскі, Даўгоў, і. Касіёр і інш. У склад рады ўвайшлі Луначарскі, Стаманьнякоў, Халатаў, Лепсэ (ЦК мэталістаў), Сьцяпанаў-Скварцоў, Шварц (ЦК гарнякоў), Сямашка, Мяльнічанскі (ЦК тэкстыльшчыкаў), Бах, Ляжава, Цурупа, Куйбышаў, Шмід (Парком Працы), Кржыжаноўскі, акадэмік Іёфэ, Мушкетаў, прафэсар Шатэлін, прафэсар Асадчы, Эліява, Угараў, акадэмік Ольдэнбург і інш. Апрача таго, у склад рады будзе ўведзена ў бліжэйшы час 15 рабочых і сялян.

Латвійскія камсамольцы на катарзе.

РЫГА, 24-1. У акруговым судзе разглядалася справа 29 маладых рабочых, абвінавачваемых у прыналежнасьці да камсамолу. 20 падсудных прызнаны вінаватымі і засуджаны да катаргі на тэрмін ад 3 да 6 гадоў.

Арышт т. Марты.

ПАРЫЖ, 25-1. Агенцтва Гавас паведамляе: «Двое паліцэйскіх агентаў, якія рабілі на вэлёсыпэдах начны аб'езд у Булёні (ваколіца Парыжу), заўважылі ля брамы аднаго з заводаў двух чалавек, якія, на прапанову агентаў паведаміць прозьвішчы, адказалі адмоваю. У часе робыску ў аднае з гэтых асоб быў знойдзены рэвальвэр. Калі іх прывялі ў камісарыят, дык той, у каго знайшлі рэвальвэр, падаў дэпутацкую картку на імя Марты і пратэставаў проці арышту. Сёньня з раніцы Марты зьняволены ў вастрозе.

НАФТАВАЯ ПАНАМА.

ВАШЫНГТОН, 25-1. Сэнацкая камісія аднавіла расьсьледваньне нафтавае панамы, зьвязанае з незаконнаю дачаю канцэсій на распрацоўку дзяржаўных нафтавых крыніц нафтапрамыслоўцам Сінклеру і Догені. Выяўляецца, што Сінклер заплаціў прыцягваемаму да справы ранейшаму міністру ўнутраных спраў Фоллу 269 тысяч даляраў пасьля таго, як атрымаў канцэсію. Разам з хабаром за дачу канцэсій Фолл атрымаў ад Сінклера і Догені агулам 400 тысяч даляраў.

ЗАМАХ РОКФЭЛЕРА НА АЎГАНСКУЮ НАФТУ.

ЛЁНДАН, 24-1. Водлуг вестак карэспандэнта ТАСС, у колах амэрыканскага пасольства і аўганскае місіі абмяркоўваецца магчымасьць падарожжа аўганскага караля ў Злучаных Штаты. У зьвязку з гэтым выяўляецца, што дзелавыя і фінансавыя колы Амэрыкі вельмі зацікаўлены ў тым, каб узяць удзел у распрацоўцы незакранутых яшчэ нафтавых месцародаў Аўганістану і пабудове чыгунак у гэтым краі.

Румынія ўзбройваецца.

ВЕНА, 19-1. «Адэвэрул» паведамляе, што румынскі ўрад распрацаваў праграму пераўзброеньня румынскае арміі, разьлічаную на 10 гадоў. Неабходнасьць ажыцьцяўленьня гэтае праграмы матывуецца міжнародным становішчам Румыніі, між іншым, «савецкаю пагрозаю».

Польшча напярэдадні выбараў.

33 выбарчыя сьпісы.

ВАРШАВА, 25-1. Рэгістрацыя выбарчых сьпісаў спынена. Усяго зарэгістравана 33 сьпісы. (На папярэдніх выбарах—22).

Урад ідзе на выбары.

Некаторыя міністры сучаснага польскага ўраду выставілі свае кандыдатуры на сьпіску „супрацоўніцтва з урадам“. Так, віцэ-прэм'ер Бартэль стаіць на 1-м месцы ў Кракаве, мін. Чэховіч—у Львове.

Б. сэнатар Уласаў не выстаўляе сваёй кандыдатуры.

Пісьмом у газэце „Слово“, б. сэнатар Уласаў заўляе, што ён ня мае намеру выстаўляць сваёй кандыдатуры на выбарах у сойм і сэнат. Разам з тым гр. Уласаў кажа, што і наогул тая беларуская інтэлігенцыя, якая групуецца каля бел. культурна-асьветных установ, ня выступіць на выбарах з сваім сьпіскам.

Кандыдатуры Расейскага Выбарчага К-ту.

На соймавым дзяржаўным сьпіску РВК фігуруюць п. п. Н. Король, Б. Лелеўскі і інш. Кандыдатура б. пасла Сярэбранікава зьмешчана на 4-м месцы. На чале сэнацкага сьпіску стаіць п. Г. Малец.

Урадавы сьпісак у Вільні.

На віленскім сьпіску „супрацоўніцтва з урадам“ першым стаіць вядомы „бунтар“ ген. Жэлігоўскі, пасьля яго капітан Касьцялкоўскі—б. загадчык II аддзелу ў Вільні, на трэцім месцы Мацкевіч—рэд. манархічнага „Слова“.

Палітычныя вандроўнікі.

Б. паслы сойму: Вэндзягольскі, Дуброўнін, Адамовіч, Галка, Гэльман і Шапэль выступілі з утворанага імі „Краёвага Аб'яднаньня“ і зноў уступілі ў «Сялянскую партыю», в якой яны перад гэтым выступілі. Так у пагоні за мандатамі вандруюць з адной палітычнай карчмы ў другую паны б. паслы.

ПРЫСУД НАД ПАСТАЎСКІМІ КАМУНІСТАМІ.

Справа пастаўскіх камуністаў скончылася прысудам іх на розныя тэрміны зьняволеньня ў катаржных астрогах. 2 прыгавораны на 8 гадоў кожны, 2—на 6 г., 2—на 4 г., 2—на 3 г. Рэшта—13 асоб апраўданы.

ГАДАВІНА СЬМЕРЦІ ЛЕНІНА, ЛІБКНЭХТА І РОЗЫ ЛЮКСЭМБУРГ.

У Дамброўскім басэйне тамашні камсамол справіў 12-27 студзеня г. г. тыдзень, прысьвечаны ўшанаваньню памяці памёршых правадыроў камунізму: У. Леніна, К. Лібкнэхта і Р. Люксэмбург.

У гэты час адбываліся мітынгі, дэманстрацыі, распаўсюджваліся лятучкі, вывешваліся сьцягі і г. д. Паліцыя ўсяму гэтаму перашкаджала і рабіла арышты.

Камуністычная агітацыя.

«Газ. Варш.» паведамляе аб узмацненьні камуністычнай агітацыі і арыштах у розных мясцох Польшчы і Зах. Беларусі.

Правал «Вызваленьня».

Газэта „Слово“ паведамляе, што на абшарах Маладэчнанскага пав. усякія спробы вызваленцкіх агітатараў выступаць на мітынгах скончыліся поўным правалам.

М. Біржышка едзе ў Польшчу.

Як-бы ў адказ на нядаўні візыт польскага журналіста ў Літву, з Літвы выяжджае ў Польшу на пастанове літоўскага саюзу журналістаў праф. Ковенскага унівэрсытэту Міхал Біржышка. У 1922 г. М. Біржышка быў самым грубым спосабам выкінут палякамі з Вільні ў Літву разам з 32 іншымі літоўскімі дзеячамі.

Між іншым, М. Біржышка быў у нас на акадэмічнай канфэрэнцыі.

У АПОШНІ ЧАС.

(Атрымана а 1 гадз. уночы).

ПРЫЕЗД У МАСКВУ ГАЛУЎКА І САКАЛОЎСКАГА ПА СПРАВЕ ЗАКЛЮЧЭНЬНЯ ГАНДЛЁВАЕ ЗГОДЫ МІЖ ПОЛЬШЧАЙ І СССР.

МАСКВА, 26-1. 26-га студзеня ў Маскву прыехаў начальнік усходняга аддзелу польскага міністэрства па чужаземных справах Галуўка, а таксама начальнік дэпартаманту замежнага гандлю польскага міністэрства гандлю і прамысловасьці Сакалоўскі дзеля папярэдняга абмеркаваньня польскіх прапаноў на заключэньню гандлёвае згоды між Польшчай і СССР.

НАСТУП ФЫНЬ-ЮЙ-СЯНА.

ШАНХАЙ, 26-1. Па паведамленю нанкінскага агенцтва, войска Фын-Юй-Сяна заняло Цзечжоу ў правінцыі Шансі. Усходні флянг войск Фын-Юй-Сяна заняў Цзячжоу—у 120 кілёмэтрах на паўночны ўсход ад Кайфыня, у правінцы Шандунь. На тэрыторыі, занятай Фынь-Юй-Сянам, дружыны «Чырвоных пік» рэарганізуюцца ў «народныя карпусы». Падрабязнасьці гэтае рэарганізацыі невядомы.

НАСТУП ШАНСІЙЦАЎ.

ШАНХАЙ, 26-І. Па неправераных паведамленьнях, войска Ен-Сі-Шана адрэзала мукдэнцам адступленьне ў 75 кілёмэтрах к поўдню ад Баоцінфу, правінцыі Чжылі. Калган заняты авангардам шансійцаў з боку Жэхола.

Далейшы нажым даляра на лацінскую Амэрыку.

СПРОБА ІМПЭРЫЯЛІЗМУ ЗЛУЧАНЫХ ШТАТАЎ МАНАПАЛІЗАВАЦЬ ДЛЯ СЯБЕ ПАВЕТРАНЫЯ ШЛЯХІ ВА ЎСЁЙ АМЭРЫЦЫ.

НЬЮ-ЁРК, 23-1. Дэлегацыя Злучаных Штатаў на пан-амэрыканскім кангрэсе ў Гаване пярэчыць праэкту агульна-амэрыканскага ўгавору аб рэгуляваньні камэрцыйнае авіяцыі. Замест аднаго агульнага ўгавору па гэтым пытаньні між усімі амэрыканскімі дзяржавамі дэлегацыя Злучаных Штатаў высоўвае ідэю двухбаковых угавораў з асобнымі амэрыканскімі дзяржавамі аб напрамку паветраных шляхоў у забароненых зонах; між іншым, Злучаныя Штаты хочуць падпісаць угаворы з Панамаю і Кубаю аб недапушчэньні аэрапланаў чужаземных дзяржаў у ваколіцы Панамскага перашэйку і пабудове марское базы Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў на Кубе. Тактыка Злучаных Штатаў накіравана, галоўным чынам, проці нямецкае паветранае кампаніі, заснаванае ў Калюмбіі і распрацоўваючае плян разьвіцьця паветраных зносін у цэнтральнай і паўднёвай Амэрыцы. У тым ліку Злучаныя Штаты хочуць дамагчыся гегемоніі над паветранымі шляхамі ўсяго амэрыканскага сухазем'я.

Панамская прэса абвінавачвае Злучаныя Штаты ў тым, што яны прыдушаюць разьвіцьцё авіяцыі ў Панаме.

Гэтыя весткі цікава зьвязаць нам з патаемным спыненьнем распачатага славутым лётчыкам Ліндбэргам «палёту добрапажаданасьці» па краёх цэнтральнае Амэрыкі. Наведаўшы Мэксіку і Нікарагуа, Ліндбэрг прыехаў у Панаму, адкуль, як паведамлялася, павінен быў выляцець у Вэнэцуэлу і на Кубу. Раптам, аднак, палёт Ліндбэрга з Панамы быў адкладзены, прычым далейшы яго маршрут з хоўваўся ў тайне. Аб самым Ліндбэрзе распаўсюджваліся розныя чуткі. Водлуг адных вестак, ён захварэў, водлуг іншых—ён накіраваўся з паляўнічаю экспэдыцыяю ў джунглі і інш. Сапраўдная прычына спыненьня яго палёту, як выявілася апошнімі днямі, аднак, у тым, што ўрад Калюмбіі, якая ляжыць між Панамаю і Вэнэцуэлаю, не паслаў афіцыйных запросін Ліндбэргу і ў той-жа час афіцыйна прымаў францускіх лётчыкаў. Злучаныя Штаты дыплёматычна аказалі нажым на ўрад Калюмбіі з тым, каб ён паслаў афіцыйныя запросіны Ліндбэргу. Сёньня, нарэшце, агалошана паведамленьне, што Ліндбэрг наведае сталіцу Калюмбіі—Баготу. Абставіны гэтага вымушанага перапынку ў палёце Ліндбэрга маўкліва абмінуты прэсаю Злучаных Штатаў.

ПРЫГОДЫ САВЕЦКАЕ ШАЛЯНДЫ Ў „ЦЫВІЛІЗАВАНЫМ“ ЗАХАДЗЕ.

МАСКВА, 25-1. 25 студзеня ў Маскву прыехаў т. Леўчанка—капітан марское шалянды «Буг», пабудаванай ў Нямеччыне і зрабіўшай пераход навакол Эўропы (больш 5000 міль) у Керч у 32 дні.

У Шэрбурзе (Францыя) каманда «Буга» выходзіла на бераг пад вартаю паліцыі, якая ахоўвала кожнага марака асобна. Камандзе дазвалялася наведваць бераг толькі з 9 гадзін раніцы да заходу сонца.

У порце Фэраль (Гішпанія) паліцыя даведаўшыся, што «Буг»— савецкае судно неадкладна паставіла яго між двума вайсковымі суднамі. Уночы шалянда асьвятлялася пражэктарамі і каля яе вартаваў катэр з гардэмарамі. Зыйсьці на бераг было дазволена толькі капітану з арцельшчыкам.

У Алжыры (Францыя) каманду на бераг ня пусьцілі.

На высьпе Мальта капітану заявілі, што з тае прычыны, што савецкае судно прыбыло з Алжыру, у якім лютуе пошасьць, нікога на бераг выпусьціць нельга. Між тым побач з «Бугам» спыніўся прыбыўшы з Алжыру італьлянскі параход, уся каманда якога была неадкладна выпушчана на бераг. Пад выглядам санітарных дактароў на «Бугу» вартавала трое паліцэйскіх. Апрача таго, каля судна ўвесь час стаяў вартавы катэр.

У Канстантынопалі каманда карысталася поўнаю воляю.

Да сумленнае працы на бацькаўшчыне.

ДЗЬВЕ ТРЭЦІ БЕЛАЭМІГРАНТАЎ У БАЎГАРЫІ ХОЧУЦЬ ВЯРНУЦЦА Ў СССР.

ВЕНА, 21-1. З Сафіі паведамляецца, што расейскія эмігранты ў Баўгарыі заснавалі нядаўна «расейскую арганізацыю для звароту на бацькаўшчыну». Гэтая арганізацыя ставіць сабе задачаю перамагчы ўсе перашкоды, якія чыняцца баўгарскім урадам і расейскімі генэраламі - ўрангелеўцамі ўсім жадаючым вярнуцца ў СССР. Арганізацыя зьвярнулася з адозваю да баўгарскага парляманту, да баўгарскае сэкцыі Лігі Абароны правоў чалавека і да баўгарскага Чырвонага Крыжу. У адозьве зазначана, што дзьве трэці расейскіх эмігрантаў у Баўгарыі шчыра жадаюць ізноў убачыць бацькаўшчыну, але што іх за гэта сурова ўціскаюць.

„Мы хочам,—зазначана далей у адозьве,—сумленна зарабляць наш хлеб у Расеі.

Ад імя расейскіх эмігрантаў мы патрабуем даць нам права вольна вярнуцца на бацькаўшчыну. Мы патрабуем спыніць тэрор проці тых, хто за гэтае права змагаецца».

Працэс югаслаўскіх камуністаў.

ВЕНА, 19-1. Белградзкі друк паведамляе, што палітычная паліцыя скончыла папярэдняе сьледзтва па справе арыштаваных у канцы кастрычніка дзеячоў рабочага руху і рабочых-камсамольцаў. Усяго па справе прыцягваецца 30 чалавек, у тым ліку ранейшы дэпутат сойму Марковіч. Працэс распачнецца ў лютым. Усе абвінавачваемыя будуць судзіцца за прыналежнасьць да кампартыі і камсамолу.

За дзень.

Макданальд заадно з Чэмбэрленам.

«Мы ў Індыі даўно ўжо ня судзім ангельскіх палітычных дзеячоў па іх словах,—заявіў у аднэй гутарцы лідэр індыйскіх нацыяналістаў Мацілал Неру. Толькі іх дзеі для нас што-небудзь значаць, а ў нас даўно ўжо няма ніякіх самненьняў, што практычная праца парляманцкай фракцыі рабочай партыі цалкам разыходзіцца з яе словамі. Зусім нядаўна на зьезьдзе ў Блэкпуле Макданальд абараняў рэзалюцыю, у якой гаварылася аб аўтаноміі для Індыі, а зараз ён пяе ўжо зусім іншую песьню. **Зусім слушна, што Макданальд мае нейкую канкрэтную згоду з міністрам па справах Індыі, калі ён толькі сам прызнае, што менавіта Біркенхед пераканаў яго, што індыйская камісія будзе вельмі карысная».**

Індыйскія нацыяналісты з вялікім жалем для сябе прымушаны падкрэсьліць, што іх проста зьдзіўляе палітыка гэтай старэйшай рабочай партыі, якая апусьцілася так нізка, што заключае падобнага роду згоды з цьвёрдалобымі.

Нас падобнага роду «парляманцкія мэтады» работы ангельскай рабочай партыі зусім ня дзівяць таму, што ня раз мы зазначалі на здрадніцкую ролю гэтай партыі, якая ўжо даўно не зьяўляецца сапраўды рабочай і не адбівае інтарэсы і настроі ангельскага пралетарыяту. Індыйскія нацыяналісты, якія зусім нядаўна ўскладалі вялікія надзеі на ангельскую рабочую партыю, зараз цалкам у ёй расчараваліся, бо на практыцы ўбачылі, што Макданальд мала чым розьніцца ад Чэмбэрлена, і больш таго, што Макданальды могуць ісьці з Чэмбэрленам нага ў нагу, калі гэта датычыцца інтарэсаў калёніяльных краін.

Хаос...

Тэлеграф прынёс вестку аб тым, што ў галоўную выбарную камісію па выбарах у польскі сойм паступілі ад розных арганізацый аж 33 дзяржаўныя сьпіскі кандыдатаў у сойм і сэнат.

Тут трэба растлумачыць, што значыць выраз «дзяржаўны сьпісак».

У польскі сойм трэба выбраць 444 дэпутаты, але ня ўсе яны фактычна выбіраюцца. Частка—прыблізна 70 дэпутатаў—праходзяць у сойм, ня будучы выстаўлены на сьпісках розных палітычных груп па выбарных акругах.

Беспасрэдныя выбары дэпутатаў адбываюцца ў акругах, на якія падзелена Польшча. Па акругах выбіраецца да 370 пасло́ў па акруговых сьпісках кожнай партыі і групы, якая разьлічае на свой посьпех у тэй ці іншай акрузе Польшчы. Дык вось, апрача акруговых сьпіскаў кандыдатаў у сойм і сэнат, кожная выступаючая на выбарах група мае права падаць у галоўную выбарчую камісію яшчэ і дзяржаўны сьпісак.

Кожная палітычная група, якая правяла па акругах у сойм і сэнат вядомы лік дэпутатаў, атрымоўвае з свайго дзяржаўнага сьпіску адпаведную колькасьць выстаўленых на ім кандыдатаў. Прыблізна на 6-7 праведзеных па акругах дэпутатаў прыпадае яшчэ адзін з дзяржаўнага сьпіску.

І вось адных такіх палітычных груп, якія падалі дзяржаўныя сьпіскі, ужо ёсьць аж 33. Апрача гэтых 33, бязумоўна, будуць яшчэ і такія, якія па тых ці іншых прычынах не падалі дзяржаўных сьпіскаў, але выставяць па акругах свае акруговыя сьпіскі.

Маецца думаць, што такіх акруговых сьпіскаў, не падаўшых дзяржаўнага, будзе ня менш 7-10.

Такім чынам, на надыходзячых у Польшчы выбарах, будуць змагацца між сабою аж 40 палітычных груп. На папярэдніх выбарах у сойм было 22 групы з дзяржаўнымі сьпіскамі і некалькі бяз іх.

Ніхто ня скажа, каб нават лічба 22 сьведчыла аб здаровай палітычнай атмасфэры ў дзяржаве, дзе падобны факт мае месца.

Але, калі гэта лічба ня зьмяншаецца, а яшчэ павялічваецца, дык прыходзіцца сказаць, што дзяржава перажывае нейкую хваробу і што ідзе не аздараўленьне арганізму, а паглыбленьне хваробы.

Лічба 33 зьяўляецца найлепшым адказам польскім маёвым санатарам на іх патугі аб'яднаць і палітычна скансалідаваць польскую і няпольскую грамадзкую думку Польшчы.

Замест аб'яднаньня прыйшлі да яшчэ большага хаосу..

Барацьба ў Нікарагуа.

Маленькая рэспубліка Нікарагуа ня спыняе барацьбу супроць магутных Паўночна-Амэрыканскіх Злучаных Штатаў. Ня гледзячы на слабае ўзброеньне, недахват сродкаў і зброі, нікарагуанскія паўстанцы адважна адбіваюць атакі магутнага ворага.

Амэрыканскі друк, зразумела, з вялікім нездаволеньнем піша аб тым, што амэрыканская армія ня можа перамагчы гэтых адважных паўстанцаў.

Рабочы-гарняк, які стаў на чале паўстанцаў, да самага апошняга будзе змагацца за незалежнасьць сваёй краіны ад амэрыканскага імпэрыялізму, які хоча поўнасьцю падначаліць сваім інтарэсам Нікарагуа. Амэрыканскі імпэрыялізм, які рыхтуецца да вайны з Англіяй, імкнецца забясьпечыць сабе тыл, г. зн. з боку іншых рэспублік Амэрыкі. Гэтым і тлумачыцца наступальная тактыка Амэрыкі і да Мэксыкі і да Нікарагуа, што асабліва яскрава выказаў Кулідж—прэзыдэнт Амэрыкі ў сваім выступленьні на пан-амэрыканскай канфэрэнцыі.

Унутры Амэрыкі ўсё больш узрастаюць супярэчнасьці паміж асобнымі рэспублікамі, а галоўным чынам, з боку дробных дзяржаў да Злучаных Штатаў, якія імкнуцца ўплываць і трымаць пад кантролем усю дзейнасьць усіх дзяржаў, якія знаходзяцца на амэрыканскім кантынэнце.

Гэтыя супярэчнасьці ўсё больш узрастаюць, і таму барацьбу ў Нікарагуа ніяк нельга разглядаць як асобны факт, а да яго трэба падыйсьці як да агульнай зьявы, якая зараз пануе ва ўсёй Амэрыцы.

ЗАГАТОЎКА ХЛЕБА І СЫРАВІНЫ.

Белсельсаюз і Хлебапрадукт у Меншчыне не зьвярталі ўвагі на загатоўку мясцовага хлеба. Прыватныя млыны ў Бабруйшчыне скупляюць вялікія парты хлеба. Ужытыя мерапрыёмствы аздараўляюць загатоўкі на мясцох.

ЯК ІДУЦЬ ЗАГАТОЎКІ ХЛЕБА У МЕНСКАЙ АКРУЗЕ.

(Па ацэнцы прэзыдыуму Менскага АВК).

24 студзеня прэзыдыум Менскага АВК заслухаў даклад акруговага інспэктара гандлю аб ходзе хлебазагатовак і завозе хлеба ў першым квартале па Менскай акрузе.

Прэзыдыум адзначыў наступныя ненармальныя зьявішчы ў гэтай працы.

На базы Каапсаюзаў і Хлебапрадукту паступіла толькі 115 тон хлеба, што складае зусім нязначную колькасьць. Загатоўка лёну рэзка панізілася, у параўнаньні з першым кварталам 26-27 году (летась было загатоўлена 149 тон, а сёлета толькі 33).

Белсельсаюз і Хлебапрадукт не зьвяр·талі амаль ніякай увагі на загатоўку мясцовага хлеба.

Прыватнікі ўзмацнілі дзейнасьць па скупцы хлеба і ільнянага семя.

Некаторыя савецкія гаспадаркі і арцелі прадавалі хлеб прыватным загатоўцам.

Да станоўчых мерапрыёмстваў прэзыдыум АВК аднёс:

Разьмеркаваньне пляну хлебазагатовак у выглядзе заданьняў кожнаму каапэрацыйнаму саюзу, дзяржаўнаму загатоўцу і раёну і ўстанаўленьне парадку пэрсанальнай адказнасьці за выкананьне гэтага заданьня.

Сваячасова былі прыняты меры да таго, каб савецкія гаспадаркі здавалі свае хлебныя лішкі дзяржаўным і каапэрацыйным загатоўцам.

Апроч таго, прэзыдыум ухваліў **аддачу пад суд кіраўнікоў дзьвёх савецкіх гаспадарак за здачу хлеба прыватнікам.**

Сваячасовае прыняцьце мер да спыненьня спэкуляцыйнага ўздуваньня прыватнікамі загатоўчых цэн.

Усе гэтыя мерапрыёмствы ўзмацнілі тэмп хлебазагатовак, у выніку чаго за першыя 20 дзён другога кварталу загатоўлена 70.000 пудоў з квартальнага заданьня ў 120.000 пудоў.

Заданьне па ўтварэньні на 1 сакавіка насеннага фонду ўжо амаль выканана.

Прэзыдыум адзначыў нездавальняючы стан забесьпячэньня акругі дэфіцытнымі таварамі. Пастаноўлена прасіць НК Гандлю аб узмацненьні дастаўкі Менскай акрузе дэфіцытных прамтавараў, асабліва мануфактуры.

Белкаапсаюзу, Белсельсаюзу, Хлебапрадукту і Белдзяржгандлю запрапанавана прыняць самыя рашучыя меры да далейшага ўзмацненьня хлебазагатовак і да поўнага выкананьня сваіх заданьняў па акрузе.

Перамагаем перашкоды.

(Ліст з Бабруйшчыны).

Ня гледзячы на тое, [што хлебазагатоўчая праца ў акрузе за апошні час значна пашырылася і мае некаторыя посьпехі, усё-ж выкідваньне хлеба на рынак сялянствам нязначнае. Заўважваецца таксама перакупка хлеба ў сялян прыватнікам. У той час, як ў Бабруйску цана на збожжа ўстаноўлена ў 1 руб. 50 капеек, прыватнікі выходзяць за горад, сустракаюць сялян, што вязуць хлеб, і, прапануючы ім 1 руб. 80 капеек за пуд, захопліваюць сялянскі хлеб у свае рукі. Масавую закупку хлеба праводзяць таксама і некаторыя прыватныя млыны. Так, зусім нядаўна ў вёсцы **Добасна, Бабруйскага раёну, ў прыватніка—ўласьніка млына Пацава Пракопа, знойдзена 2 з пал тысячы пудоў хлеба.** Ён скупляў хлеб ў сялян па павышаных цэнах.

Да кепскіх бакоў працы па загатоўках трэба аднесьці яшчэ і тое, што ў раёнах Бабруйшчыны і Меншчыны, якія маюць цягу да Слуцку, існавалі розныя цэны. На Бабруйшчыне існавала адна цана, а на Меншчыне другая. Гэта недарэчнасьць у сучасны момант ужо ліквідавана.

Ёсьць і вельмі «шпаркія» загатоўцы, якія, каб выпаўніць заданьне, [па вышаюць цэны на прадукты, ня прымаючы пад увагу цьвёрдых цэн.

Прыходзіцца адзначыць вельмі сумны факт у справе вучоту загатоўленага хлеба ды іншай сыравіны.

Бываюць выпадкі, што працаўнікі каапэратываў прадаюць хлеб на старану, карыстаючыся тым, што пэўнага вучоту няма.

Існуе вялікая недагаворанасьць паміж Акрсаюзам і Акрсельсаюзам у справе магчымасьці мець засолачныя пункты.

Усё гэта разам узятае стварае значныя перашкоды ў працы і прымушае загатоўчыя органы напружваць максымум сіл, каб праводзіць загатоўчую працу цьвёрда.

Вынікі загатоўчай працы мы маем наступныя:

За чацьвертую пяцідзёнку студзеня па акрузе загатоўчымі арганізацыямі акругі загатоўлена 450 тон збожжапрадуктаў (27450 пудоў) і 103 тоны льнасемя (6283 пуды).

3 каапэрацыйных загатоўчых арганізацый здавальняюча праводзяць працу Акруговы Саюз Спажывецкай каапэрацыі, слабей—Акрсельсаюз. Па колькасных загатоўках наперадзе за ўсіх ідзе Хлебапрадукт, які мае магчымасьць загатаўляць хлеб праз млыны вялікімі партыямі.

Па спажывецкай каапэрацыі лепшым па ходу загатовак лічацца раёны: Жлобінскі, Рагачоўскі і Глускі. Для пашырэньня загатоўчай справы Акрсаюзам устанаўляецца прэміраваньне здатчыкаў скурсыруц, прэміраваньне загатоўцаў (нізавых арганізацый) за лепшую працу па загатоўках.

Па няпоўных вестках Акрсаюза загатоўчы плян на 20 студзеня выпаўніў на 30-35 процантаў. Значнае месца ў загатоўках Акрсаюзу займае бульба, збожжа. Загатоўкі семялёну і скуранога сырцу ў акрузе ідуць слаба.

А. Дамброўскі.

НОВЫЯ ВІДЫ ЭКСПОРТУ.

У выніку выяўленьня новых відаў экспорту, Управа Белдзяржгандлю паслала узоры рад узораў на замежныя рынкі, а іменна: крэйды (простую і плаўленую), сукнавальную гліну, кварцавы пясок, земляныя фарбы, паньковыя вароўкі, дрожджавы сьпірт, апоечныя галоўкі і інш. Замежныя фірмы зацікаўлены гэтымі новымі відамі нашага экспорту.

НА 1.700.000 РУБ. ЭКСПАРТНАЙ ШЧАЦІНЫ.

У БССР зараз ёсьць 4 шчаціновыя фабрыкі, якія забясьпечаны сыравінай у поўнай меры. У бягучым апэрацыйным годзе гэтыя фабрыкі згодна пляну павінны выпрацаваць экспортнай шчаціны на 1.700.000 руб.

У ГОМЕЛІ ВАЛЯЮЦЦА 300 ПУД. КАНЮШЫНЫ, А БЕЛСЕЛЬСАЮЗ ЗАКУПЛЯЕ ЗА МЕЖАМІ?

У Гомелі Палессельсаюз звыш заданьня загатавіў 300 пудоў насеньня канюшыны, бо думаў, што ў Беларусі гэтага насеньня не хапае, і лішнія пуды яго былі патрэбны ў час пасеўнай кампаніі.

Загатавілі і павядамілі Белсельсаюз.

Час ідзе. Насеньне канюшыны і зараз ляжыць на складзе, а з Белсельсаюзу [illegible] «мачуньку»—загатаваць пішча ні не адказалі.

А між тым, Белсельсаюз закупіў насеньне канюшыны заграніцай, за што, ведама, заплаціць дзяржаве золатам.

Цікава адзначыць, што старшыня Белсельсаюзу на сходзе заказнага працаўніку ў Гомелі на запытаньне, што рабіць з насеньнем, адказаў:

— Не ведаю, як цяпер быць. Наша заяўка задаволена ўжо поўнасьцю.

Мы патрабуем тэрмінова высьветліць, чаму Белсельсаюз не адказаў на запытаньне Палессельсаюзу, што рабіць з загатоўленым насеньнем канюшыны.

Мы не можам дапусьціць, каб наша золата ўплывала заграніцу ў той час, калі гэта непатрэбна. Белсельсаюз павінен даць не бюракратычную адпіску, а поўны адказ, бо справа гэта вельмі сур'ёзная, і вінаватыя павінны панесьці суровую адказнасьць.

ХОД ХЛЕБАЗАГАТОЎЧАЙ І ПАЯВОЙ КАМПАНІІ.

Менская акруга.

Лашанскае спажывецкае т-ва сабрала 208 руб. паявых узносаў, загатовіла рознае сыравіны на 463 р. 63 к., 123 пуды збожжапрадуктаў, 45 пуд. ільнянага семя і на 70 руб. скуранай сыравіны.

Узьдзенскае спаж. т-ва сабрала 482 р. 66 к. паявых узносаў, загатовіла рознае сыравіны на 700 руб. і 1982 пуды збожжа.

Верхменскае с.-г. т-ва загатовіла на 238 руб. сыравіны, 46 пуд. збожжа і сабрана 556 р. 50 к. паявых узносаў. Загатоўкі ідуць слаба.

На 20 студзеня на 85 спажывецкіх т-вах выканана наступнае: паявых узносаў сабрана 16.837 руб., загатоўлена рознае сыравіны на 67.557 р., хлебных прадуктаў—26.047 пуд., ільнянага семя—1.616 пуд., лёну-валакна—81 пуд і скуранай сыравіны—на 8.143 р. 51 к.

Бабруйская акруга.

За апошнія 5 дзён студзеня ў Бабруйшчыне загатоўлена:

Глускі раён—3172 пуды збожжа і 231 пуд льносемя;

Сьвіслацкі р.—822 пуды хлеба і 172 пуды льносемя;

Рагачоўскі р.—2680 пуд. збожжа і 518 пуд. льносемя;

Асіпавіцкі р.—305 пуд. хлеба.

Жлобінскі р.—1098 пуд. хлеба і 1525 пуд. льносемя;

Клічаўскі р.—457 пуды збожжа;

Старобінскі р.—1464 пуд. збожжа;

Слуцкі р.—13276 пуд. хлеба і 3782 пуды льносемя;

Старадарожскі р.—61 пуд. збожжа;

Любаньскі р.—366 пуд. хлеба.

Да пашырэньня другарадных відаў экспорту.

Для разьвіцьця другарадных экспортных тавараў аддзел сельскай гаспадаркі НКЗему сёлета выпісаў і ўжо атрымаў праз Белдзяржгандаль з «Севзапторга» звыш 100 гнёздаў племянных курэй «Плімутрок» і «Віяндрот». Гэтыя куры ўжо разьмяркованы, галоўным чынам, сярод птушніцкіх таварыстваў і калектыўных аб'яднаньняў Меншчыны і Віцебшчыны.

У бліжэйшы час будзе дастаўлена Белдзяржгандлем 2000 племяных гусей, якія будуць разьмяркованы паміж птушніцкімі таварыствамі. Апрача гэтага, чакаецца атрыманьне партыі курэй і гусей, якія выпісаны з Эстоніі.

Аддзел сельскай гаспадаркі распрацаваў плян разьвіцьця кролікаводзтва экспортнага значэньня. Гэты плян прадстаўлен на зацьверджаньне Наркамгандлю. Як базу для разьвіцьця прамысловага кролікаводзтва, мяркуецца скарыстаць сетку птушніцкіх т-ваў, а таксама гадавальнік Белсельтрэсту Марыуполь. Пры птушніцкіх т-вах мяркуецца арганізаваць майстэрні для выпрацоўкі скурак кролікаў.

Для далейшага разьвіцьця птушніцтва племяныя яйкі будуць разьмяркоўвацца сярод насельніцтва па заяўках па 3 р. дзесятак з птушніка «Марыуполь», а таксама і з каапэрацыйных птушніцкіх т-ваў. Водпуск яек пачнецца з 1 сакавіка; з гэтага часу распачнецца таксама паказальны штучны вывад і вырошчваньне куранят.

Увосень маецца на ўвазе правесьці паказальны адкорм курэй і гусей пры дапамозе адкормачных машын.

Нізавыя працаўнікі птушніцкіх таварыстваў будуць азнаёмлены з адборам птушак і яек для экспорту, а таксама са спосабам убою і ўпакоўкі.

На разьвіцьцё ўсіх вышэйпаказаных мерапрыёмстваў адпушчана па дзяржбюджэту 2250 р. і крэдыт з Белсельбанку ў суме 21760 р.

У заключэньне неабходна адзначыць, што сялянства дало вялікія заяўкі на племянны матар'ял, прычым задаволіць іх поўнасьцю ня ўдасца.

Пры правільнай пастаноўцы справы птушніцтва і кролікаводзтва ва ўмовах БССР апошняе дасьць значны падсобны даход сялянскай гаспадарцы, а для дзяржавы новыя крыніцы тавараў для экспорту.

ПАЧАЛАСЯ ПАДПІСКА НА ПАЗЫКУ ЎЗМАЦНЕНЬНЯ СЯЛЯНСКАЕ ГАСПАДАРКІ.

У КОЖНУЮ СЯЛЯНСКУЮ ХАТУ—АБЛІГАЦЫЮ ПАЗЫКІ.

НІВОДНАЕ ХАТЫ БЕЗ АБЛІГАЦЫІ ПАЗЫКІ.

Рабоча-сялянская ўлада выпускае пазыку ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі ў суме 100 міліёнаў рублёў, з якой на нашу Беларусь прыходзіцца 3200000 руб. Сума гэта параўнальна невялікая, і калі ў кожную хату ўзяць хоць па палове аблігацыі, дык і то ўся пазыка будзе пакрыта.

Усе сродкі ад пазыкі цалкам пойдуць на ўзмацненьне сельскай гаспад.

Нам, сялянам Савецкай Беларусі, з нашай разбуранай войнамі гаспадаркай, трэба быць асабліва беражлівымі і рабіць накапленьні. Рабоча-сялянская ўлада, ідучы насустрэчу гэтаму, адчыніла касы ашчаднасьці і выпускае дзяржаўныя пазыкі, праз якія лепш за ўсё рабіць накапленьні. Гэтыя мерапрыёмствы рабоча-сялянскай улады карысны ў першую чаргу для саміх укладчыкаў, якія атрымліваюць па ўкладах проданты і маюць магчымасьць выйграць. Самае-ж галоўнае—мы гэтым узмацняем сельскую гаспадарку і прамысловасьць. Інакшай кажучы, мы, працоўныя сяляне і рабочыя Савецкага Саюзу, паляпшаем свой дабрабыт. А таму не павінна быць ніводнае вясковае хаты, якая ня мела-б аблігацыі пазыкі ўзмацненьня сялянскае гаспадаркі.

Селянін Тафеенка.

Бднякі—першыя падпісчыкі на пазыку.

21-га студзеня пачалася кампанія па рэалізацыі дзяржаўнай пазыкі і хлебазагатоўцы у Міхалёўскім с.-савеце. Дзеля гэтай працы ад райвыканкому быў выдзелен прадстаўнік, які з дапамогай партыйнай і камсамольскай ячэек правёў цэлы шэраг сялянскіх сходаў.

Неабходна адзначыць, што выступаўшыя сяляне выказваліся за тое, каб усе падпісаліся на пазыку, а таксама ўсе лішкі хлеба прадавалі каапэрацыйным органам.

Характэрна адзначыць пастанову, вынесеную агульным сходам сялян пасёлка Бірча № 1 і № 2: „НІВОДНАГА СЕЛЯНІНА БЕЗ АБЛІГАЦЫІ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПАЗЫКІ“.

У выніку нашай працы, не чакаючы аблігацый у вёсцы Міхалёва падпісаліся 14 сялян: Шырокі М., Юшкевіч М., Юшкевіч С., Смаляк Р., Бакач А., Капусьцін і іншыя. Усе яны па сацыяльнаму становішчу—беднякі.

Таксама неабходна адзначыць, што ў гэтым с.-савеце загатоўлена 700 пудоў хлеба. Сялянам усяго Бабруйскага раёну неабходна ўзяць прыклад з сялян Міхалёўскага с.-савету.

Як дасягненьне у гэтай кампаніі, неабходна адзначыць добры ўдзел ва ўсёй гэтай справе партыйнай і камсамольскай ячэек.

Бабруйскі *раён.*

Попыт на аблігацыі пазыкі.

ВІЦЕБСК, 26-1. Завод «Ноўка», які цесна зьвязан з акаляючым сялянствам, зьвярнуўся ў Акрфа з просьбай даслаць аблігацыі пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі, на якія ўжо назіраецца попыт з боку сялянства.

ДА РАЗЬМЯШЧЭНЬНЯ ПАЗЫКІ ГОМЕЛЬШЧЫНА ПАДРЫХТАВАЛАСЯ.

Арганізацыйная работа да разьмяшчэньня пазыкі ўзмацненьня сялянскае гаспадаркі ў Гомельскай акрузе скончана. Выдзелены ўпаўнаважаныя ад акругі па раёнах. Работнікі фінаддзелу выехалі на месцы. Усе РВК паведамлены аб сумах, якія належыць разьмеркаваць у іх раёнах.

У мясцовага сялянства настрой да разьмяшчэньня пазыкі ўзмацненьня сялянскае гаспадаркі вельмі прыхільны. Аднак, вясковы актыў павінен уважліва сачыць за падрыхтоўкай да разьмяшчэньня пазыкі, бо ёсьць моманты, на якія трэба зьвярнуць асаблівую ўвагу, бо яны могуць адбіцца на разьмяшчэньні. Слабая папулярызацыя, неасьвядомленасьць сялян з выгадамі пазыкі і іншыя недахваты могуць затармазіць разьмяшчэньне яе.

Усе гэтыя труднасьці можна перамагчы, калі будзе адпаведная энэргія ў вясковага актыву. Трэба толькі памятаць, што пазыку неабходна разьмясьціць да вызначанага тэрміну.

ПАДПІСАЛІСЯ УСІМ ПАСЁЛКАМ.

(Гомельшчына).

Сяляне пасёлку Высокае, Гомельскага раёну, на агульным сходзе 19 студзеня пастанавілі падпісацца на пазыку ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі ўсім пасёлкам. Пастаноўлена падпісацца па 5 руб. на кожны двор.

Чырвоная армія перад X угодкамі.

Артыкул першы.

Умовы жыцьця Чырвонай арміі зьяўляюцца адбіткам жыцьця ўсяе дзяржавы: кожны пэрыяд яе будаўніцтва адпавядае пэўнаму пэрыяду нашага сацыяльнага і эканамічнага будаўніцтва.

Першы пэрыяд 1918-1921 г. ГРАМАДЗЯНСКАЯ ВАЙНА.

Контр-рэвалюцыйныя сілы сталёвым колам абкружаюць малую савецкую рэспубліку; іх задача—вырваць уладу з рук рабочых і сялян і зьвярнуць яе абшарнікам і фабрыкантам. Савецкая Расея ўжо змучаная ўдзелам у імпэрыялістычнай вайне, кідае ўсе свае сілы для дасягненьня перамогі на фронце. З вялікімі цяжкасьцямі, з вялікай упартасьцю, з безьлічам страт і некаторымі паражэньнямі, у той час калі здавалася, што нашы рэвалюцыйныя сілы будуць зломлены і прыдушаны, Чырвоная армія атрымала канчатковую перамогу на поўначы, усходзе, паўночным захадзе і на поўдні.

Перамогі Чырвонай арміі—перамогі ўсіх рабочых і сялян. Можна з упэўненасьцю сказаць, што Чырвоная армія, якая дасягнула ў момант найвышэйшага напружаньня рэвалюцыйнай барацьбы колькасьці ў 5 з палов. міліёнаў чалавек, за час грамадзянскай вайны прапусьціла праз свае шэрагі ўсіх працоўных, здольных насіць зброю.

Другі пэрыяд—1921-1924 г. Гэта —першы

ЭТАП МІРНАГА БУДАЎНІЦТВА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ.

Ліквідацыя галоўнейшых франтоў, калчакоўскага, англа-белагвардзейскага, юдэніцкага, дэнікінскага і ўрангелеўскага, і сканчэньне савецка-польскай вайны, а таксама ўпэўненасьць у магчымым перапынку, тэрмін якога цяжка было прадугледзіць, далі магчымасьць зрабіць паступовае скарачэньне колькасьці Чырвонай арміі ў 1921 г. да 1450 тыс. чалавек, у 1922 г.—да 800 тысяч, у 1923 г.—да 610 тысяч і ў 1924 г.—да 562 тысяч. Асноўнай задачай у той час было якаснае ўзмацненьне за кошт колькаснага скарачэньня. Аднак, нельга сказаць, што гэта задача была ў поўнай меры выканана, бо першыя гады мірнага будаўніцтва Чырвонай арміі былі вельмі цяжкімі; краіна перажывала вялікі крызіс; голад 1922 г., разруха транспарту і прамысловасьці, дрэнныя кватэрныя ўмовы не маглі не адбіцца адмоўна на будаўніцтве Чырвонай арміі; у гэтых умовах баявая яе падрыхтоўка адсунулася на другі плян і ўся ўвага была зьвернута на тое, каб стварыць мажлівыя ўмовы быту, а ў пэрыяд нараджэньня Нэп'у былі нават гэткія моманты, калі некаторыя часьці пераходзілі на самаабслугоўваньне, выкарыстоўваліся ў якасьці рабочай сілы, каб на зробленыя грошы палепшыць свой матар'яльны дабрабыт.

Тры фактары зьяўляюцца характэрнымі для гэтага пэрыяду:

1. Вызначэньне арганізацыйных форм, калі пасьля скарачэньня колькасьці мы атрымалі магчымасьць надаць вайсковым аб'яднаньням больш гнуткую і адпавядаючую сучасным патрабаваньням арганізацыю, якая засталася ў асноўным і на ўвесь наступны час.

2. Пачатак тэрытарыяльна-міліцыйнага будаўніцтва як першы вопыт фармаваньня тэрытарыяльных часьцей і

3. Пачатак будаўніцтва рэгулярных нацыянальных часьцей, якое атрымала ў далейшым нармальнае разьвіцьцё.

Наступны пэрыяд 1924-192 гадоў можна ахарактарызаваць як

ПЭРЫЯД, У ПРАЦЯГУ ЯКОГА ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ УСТАЛА НА НОГІ,

аправілася пасьля ўсіх перажытых ёю ў пэрыяд агульнай разрухі хвароб. Аднаўленьне народнай гаспадаркі стварыла моцную матар'яльную базу для нармальнага разьвіцьця Чырвонай арміі. Пры стабілізацыі колькасьці арміі бюджэт Чырвонай арміі паступова ўзрастаў па меры росту агульнадзяржаўнага бюджэту.

Агульнадзяржаўны бюджэт у 1924-25 гасп. годзе 2931 млн. р., у 1925-26 гасп. годзе 4039 млн. р., у 1926-27 гасп. годзе 4760,6 млн. руб. Бюджэт Чырвонай арміі ў 1924-25 гасп. годзе 420 млн. руб., у 1925-26 гасп. годзе 521 млн. руб. і ў 1926-27 гаспадарчым годзе 634 млн. руб.

На 1927-28 гасп. год бюджэт Чырвонай арміі яшчэ не ўстаноўлен, але ў зьвязку з павялічэньнем агульнадзяржаўнага бюджэту мы маем усе падставы спадзявацца, што ён будзе мець процантнае павышэньне ў разьмеры ня менш мінулагодняга.

Ворагі Савецкага Саюзу могуць сказаць нам, што мы, павялічваючы водпуск сродкаў на ўтрыманьне ўзброеных сіл, бязупынна ўзмацняем іх і гэткім чынам на словах праводзім палітыку міру, а на справе ўзбройваем сябе і рыхтуемся да вайны. Але неабходна ўзяць пад увагу, што матар'яльна-бытавое становішча Чырвонай арміі ў працягу ўсяго гэтага пэрыяду нельга назваць здавальняючым. Яшчэ ў 1925 г. нябожчык, правадыр Чырвонай арміі т. **Фрунзэ** ў сваім дакладзе III усесаюзнаму зьезду саветаў занзначыў на цэлы шэраг буйнейшых недахопаў, якія трэба было абавязкова зьнішчыць, каб стварыць нармальныя ўмовы начальніцкага складу і чырвонаармейцаў, і павялічэньне асыгнаваньняў мы выкарысталі іменна для гэтай мэты, а не для ўзмацненьня ўзброеньня.

Чырвоная армія ў галіне тэхнікі атрымала досыць стракатую спадчыну ад царскай арміі; разнастойнасьць і зношанасьць узброеньня і тэхнічных сродкаў не заўсёды давалі магчымасьць выкарыстаць іх для нармальнай вучобы; неабходна было іх упарадкаваць і ў адпаведнасьці з арганізацыяй толькі за апошнія гады ўдалося дамагчыся значнага палепшаньня ў адносінах харчаваньня і абмундыраваньня; казармы пасьля імпэрыялістычнай і грамадзянскай вайны былі ў стане блізкім да зруйнаваньня; неабходна было кінуць значныя сродкі на іх аднаўленьне. Заработная плата да 1926 г. ня толькі была ніжэй заработнай платы афіцэраў чужаземных армій, але нават не дасягала ўзроўню заработнай платы рабочых у нас у СССР; малы водпуск сродкаў для абучэньня войск не даваў магчымасьці разьлічваць на дасягненьне станоўчых вынікаў. Некамплект і зношанасьць конскага складу і сёдлаў у коньніцы прыводзілі да таго, што на адным кані абучалася па некалькі чырвонаармейцаў. Чырвоны паветраны флёт меў самалёты такіх старых сыстэм і так зношаныя, што лётнікі любой чужаземнай арміі не адважыліся-б на іх лятаць; баявыя караблі марскога флёту знаходзіліся ў дрэнным стане, на некаторых былі нават зьняты мэханізмы.

Рост бюджэту Чырвонай арміі зьяўляецца натуральным вынікам усіх пералічаных прычын,—мы выкарысталі яго для зьнішчэньня недахопаў у арганізацыі і тэхніцы і на аднаўленьне сваёй вайсковай гаспадаркі. Некаторыя з гэтых недахопаў менш істотныя, яшчэ ня зьнішчаны і да гэтага часу, чаму і далейшае павышэньне бюджэту будзе [выкарыстана для гэтай самай мэты.

Гэткім чынам, гэты трэці пэрыяд будаўніцтва Чырвонай арміі можна назваць аднаўленчым пэрыядам, і ў гэтых адносінах ён адпавядае аднаўленчаму пэрыяду ў будаўніцтве нашае прамысловасьці і ўсяе народнае гаспадаркі.

Асноўнымі фактарамі гэтага пэрыяду зьяўляюцца:

1. Пачатак стварэньня Чырвонага паветранага флёту.

2. Аднаўленьне Чырвонага марскога флёту.

3. Упарадкаваньне баявой і тэхнічнай маёмасьці.

4. Узмацненьне тэрытарыяльна-міліцыйнай сыстэмы, якая ў сучасны момант ахапіла звыш паловы ўсіх узброеных сіл.

5. Плянавае будаўніцтва нацыянальных часьцей, якія ў сучасны момант створаны ва ўсіх саюзных рэспубліках і ў некаторых аўтаномных.

6. Давядзеньне да нармальнага ўзроўню матар'яльнага дабрабыту ўсёй Чырвонай арміі.

7. Павышэньне баявой падрыхтоўкі.

С. ПУГАЧОЎ.

(Намесьнік начальніка штабу РСЧА).

„Санацыя“ і „ідэя краёвасьці“.

У Польшчы можна цяпер наглядаць вельмі цікавае зьявішча: ідзе падгатоўка выбараў у новы сойм, і ў гэтай перадвыбарнай сумяціцы ўсё зьмяшалася ў нейкую няўразную кучу змагаючыхся між сабою фігур; куча гэтая варушыцца, жыве, крычыць, уздрыгвае, як вулкан, з яе вылятае на паверхню то тая, то іншая пераможаная фігура якога-небудзь палітычнага дзеяча, а то і цэлай партыі, а куча і далей кіпіць і ўздрыгвае...

Гэтую «кашу» заварыла ў Польшчы так званая «санацыя», г. ё. сучасны польскі ўрад. Ён парашыў стварыць новы парлямант па свайму рацэпту, каб гэты парлямант быў паслухмяным арудзьдзем у руках ураду і, само сабой разумеецца, складаўся-б з дэпутатаў, прыхільных да ураду. Дзеля гэтага штучна твораца розныя партыі, групы, блёкі, беспартыйныя аб'яднаньні, а адначасова вядзецца шалёная атака на ўсе чыста палітычныя групы, яны ня ідуць з санацыяй і адмаўляюцца мець свае перакананьні.

«Глос Праўды»—лейб-орган санацыі выразна кажа: «хто ня з намі, той проці нас». Адна ёсьць «санацыя» (хоць і шматкаляровая) і адзін павінен быць выбарчы сьпісак—«супрацоўніцтва з урадам». У чым павінна заключацца гэтае супрацоўніцтва, санацыя ня кажа, бо праграмы сваёй—палітычнай, сацыяльнай, культурнай, нацыянальнай—публічна не выстаўляе, а проста з мосту вымагае:

«Ежалі з камэндантам, дык выразна і бяз кленчаньня перад чужымі алтарамі!».

Старая песьня! Не з такою ці іншаю праграмай, ня ў імя тых ці іншых лёзунгаў, а... з камэндантам. Куды? Невядома.

Польскі санацыйны фашызм, як мы бачым, зайшоў у сваіх самаўладных імкненьнях куды нават далей, як італьянскі або гішпанскі. Ён вымагае сьляпога падпарадкаваньня грамадзкай думкі не санацыйна-фашыстаўскай праграме, а проста—асобе, якая бачыцца ўяўляе ў сабе праграму, але якая аб ёй глыбока маўчыць. Санацыйныя-ж групы ў розных мясцовасьцях Польшчы, складаючыся з разнародных палітычна-сацыяльных элемэнтаў, в істаўляюць часам зусім неаднолькавыя палітычна-сацыяльныя жаданьні, якіх памірыць ніяк ня можна.

Ад усяго гэтага атрымліваецца уражаньне якогасьці санацыйна-фашыстаўскага псыхозу, які агарнуў частку польскага грамадзянства.

Калі ўнікнуць у сутнасьць гэтага сучаснага польскага зьявішча, дык прыходзіцца прыпусьціць, што ідэя так званай «парлямантарнай дэмакратыі» за кароткі тэрмін існаваньня сучаснай польскай дзяржаўнасьці ўжо аджыла ў Польшчы свой век, і шмат хто з сучасных польскіх палітыкаў хацеў-бы зьмены гэтага ўстрою на іншы, абы ён быў больш цьвёрды, хоцьбы нават і беспраграмны.

Польскі-ж фашызм і выкарыстоўвае гэткі настрой нездаволеньня і, захапіўшы ўладу ў свае рукі, раскладае ўсе іншыя варожыя яму сілы, пачынаючы ад эндэкаў і канчаючы самымі радыкальнымі элемэнтамі, якія стаяць на грунце рабоча-сялянскай улады і яе дыктатуры.

Такім чынам, можна поўнасьцю сьцьвердзіць, што ў «санацыі» няма ніякай творчай праграмы па пытаньнях агульна-дзяржаўнага характару, а ёсьць нейкае ўпартае імкненьне разваліць сучасныя формы грамадзкага жыцьця ў Польшчы і сканцэнтраваць гэтае жыцьцё каля аднэй асобы без праграмы. І таму можна чакаць, што жыцьцё Польшчы і далей будзе каціцца па завілістаму шляху зігзагаў і ўхаб, бяз пляну дзяржаўнага будаўніцтва, а так—ад здарэньня да здарэньня.

* * *

Нас больш цікавіць становішча Заходняй Беларусі, якая прымушана разам з усёй Польшчай перажываць яе гістарычны лёс, адчуваючы пры гэтым у куды большай ступені ўсе цяжкасьці свайго лёсу. Мы ўжо тысячы разоў пісалі аб страшэнна трагічным палажэньні Зах. Беларусі пад польскім панаваньнем. Паўтараць тут вядомыя рэчы няма сэнсу. Скажам толькі, што сучасная Польшча нічога не зрабіла, каб хоць крыху зьменшыць цяжкае становішча нашых зах. братоў і ня выяўляе ахвоты задаволіць іх праўна-палітычныя і матар'яльныя патрэбы.

Аднак, праявы рэвалюцыйных настрояў і нават паўстаньняў, а таксама агульнага нездаваленьня ўзбудзілі ў польскім урадзе і ў шырокіх сфэрах польскага грамадзянства трывогу, якая вылілася і выліваецца і далей у рэпрэсіі, а, з другога боку, ў шуканьні выхаду шляхам зьмены палітычнага курсу ў Зах. Беларусі.

Цяжка пасьля шматгадовых зьдзекаў, пасьля нявыкананых абяцанак, пасьля разгрому беларускага сялянскага руху, сканцэнтраванага каля «Грамады», паверыць у шчырасьць і волю тых, хто піша цяпер у санацыйных органах друку аб патрэбе даць літоўска-беларускім землям тэрытарыяльную аўтаномію.

Трэба запытацца—што гэта будзе за аўтаномія? Розныя яны бываюць. Напрыклад, мы ведаем, што старыя расейскія земствы, куды шырэй былі забясьпечаны «самастойнасьцю», як на гэта гатовы пайсьці для Зах. Беларусі паны пэпэсы ala Недзялкоўскі і К-о.

Розныя палітычныя групы высоўваюць цяпер, як адзін з пунктаў сваёй палітычнай праграмы, лёзунг краёвасьці і аўтаноміі. Санацыйная віленская газэта «Кур'ер Віленскі» друкуе шэраг перадавіц на тэму «ідэя краёвасьці», у якіх даказвае неабходнасьць для Зах. Беларусі аўтаноміі. Наколькі ўсё гэта сур'ёзна, ня прыходзіцца мець двух зданьняў: каб беларускі рух быў слабы, каб ён не пагражаў польскай дзяржаўнасьці поўным ідэёвым правалам, дык усё-б было „ў парадку“ і ніхто і пальцам ня кіўнуў-бы.

Але, ў тым-та і справа, што польскія паны і адміністратары перапалоханы ростам беларускага рэвалюцыйнага руху і шукаюць выхаду.

„Кур'ер Віленскі“ піша:

„Раней толькі зусім спалёнізаваная шляхта кіравала публічным жыцьцём, а цяпер дзякуючы шыбкаму народнаму ўсьведамленьню беларускага і літоўскага народаў, сітуацыя кардынальна зьмянілася.

Цяпер маюць голас,—амаль ня зусім пазбавіўшы голасу шляхту,—у вялікай ступені ўсьвядомленыя народы: беларускі і літоўскі, якія ў апошнія дзесяткі гадоў прайшлі далёка ідучую эвалюцыю“.

У далейшым аўтар, прызнаўшы, што «беларускі народ, дзякуючы вялікаму гістарычнаму непаразуменьню, разьдзелен сучаснаю польска - савецкай граніцай папалам, знаходзіцца ў палажэньні, якое звычайна выяўляецца ў шмат якіх неспадзянках... калі выбухі шавінізму знаходзяць шырокае поле для дзейнасьці, калі такі народ наогул моцна рэагуе на ўсе справы, якія яго датычаць. Мы мелі яскравыя доказы гэтага з «Грамадой», з яе бунтам проці абсурдных распараджэньняў папярэдніх эндэцкіх урадаў».

Прызнаўшы ўрэшце, што польская дзяржаўнасьць у працягу доўгіх гадоў зусім не даацэньвала беларускага руху, «Кур. Віл.» робіць далей зусім правільны вывад:

«Калі-б Польшча не ўтварыла... перш усяго для беларусаў адпаведных умоў для разьвіцьця, народ гэты сілаю абставін зьявіўся тэю сілаю, якая будзе руйнаваць польскую дзяржаўнасьць».

Такім прадстаўляе сабе становішча Зах. Беларусі, а разам з тым і становішча Польшчы ў З. Беларусі газэта віленскіх санатараў. Патрэбу направіць узаемаадносіны між З. Беларусьсю і Польшчай «К. В.» тлумачыць перш усяго інтарэсамі самой Польшчы, якая павінна імкнуцца к добрым адносінам, каб мець у зах. беларусох элемэнт, які бараніў-бы яе, а не руйнаваў. «Кур'ер Віленскі» так і кажа: «Пытаньне гэта зьяўляецца тым больш гарачым, што нездаваленьне зацікаўленай народнасьці можа з часам, пад уплывам нашага ўсходняга суседа, прыняць разьмеры, якія могуць быць для цэласьці дзяржавы грозным «memento» (памятуй) і гэта нават ужо ў бліжэйшым часе».

І далей.

«Роўным чынам трэба памятаць, што ў выпадку канфлікту з Расеяй літоўска-беларускія землі будуць для Польшчы галоўнай апэрацыйнай базай, якая скажа апошняе слова аб перамозе. Ня трэба дадаваць, што жыхары гэтай будучай базы павінны быць элемэнтам лаяльным, таму што ў працільным выпадку чакаў-бы нас лёс Аўстрыі ў Усходняй Галіцыі».

Вось чаму польскія санацыйныя групы і забілі трывогу! Ім стала страшна за лёс Зах. Беларусі і ня толькі за яе лёс, а і за лёс Польшчы, тэй Польшчы, якая сваімі зьдзекамі, катаваньнямі, арыштамі, вастрогамі і іншымі дзікімі спосабамі давяла Зах. Беларусь да канчатковага праўна-палітычнага і матар'яльнага зруйнаваньня.

Цяпер польскія санацыйныя палітыкі забілі трывогу і гатовы ісьці на ўступкі. Трэба, аднак, памятаць, што і санатарам і іншым «краёвым» польскім элемэнтам у сучасны момант—перад надыходзячымі выбарамі ў сойм і сэнат—патрэбны беларускія галасы.

Можна сьмела думаць, што пасьля выбараў ізноў паны санатары забудуць пра свае ідэі краёвасьці і аўтаноміі і ўсё пойдзе ізноў па-старому.

Замежны.

Помнік абароны Ленінграду.

Закончан праэкт помніка абароны Ленінграду ад Юдзеніча, які быў заказан Рэўваенсаветам СССР прафэсару Акадэміі мастацтва Манізэру, для ўстаноўкі ў Ленінградзе ў дзень 10-годзьдзя Чырвонай арміі.

Закладка помніка адбудзецца ў дні юбілею Чырвонай арміі на адным з гістарычных месц, непасрэдна зьвязаных з абаронай Ленінграду—на Маскоўскаму шасэ ці на вуліцы Стачак.

Па БССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Як паступае сельска-гаспадарчы падатак.

Бабруйск. Па заданьню на 1-га студзеня 1928 году павінна было паступіць сельска-гаспадарчага падатку па акрузе 80 процантаў. Гэтая лічба на 1 студзеня ня выканана. Толькі на 15 студзеня здача сельска-гаспадарчага падатку падцягнулася да 80,4 проц.

Частка плацельшчыкаў, больш заможная, зусім ня плаціць падатку, і выпаўненьне падатку ідзе за кошт поўнага ўнясеньня падатку болей сьвядомаю часткаю сялянства. Зазначаюцца таксама і нядбайныя адносіны сельскіх саветаў да выпаўненьня сельска-гаспадарчага падатку.

Такое становішча прымусіла ўжыць прымусовыя захады да ўзысканьня сельска-гаспадарчага падатку, кару да нядбайнікаў сельсаветчыкаў. Да 1-га студзеня аддадзена пад суд 55 злосных неплацельшчыкаў сельска-гаспадарчага падатку, аддадзена пад суд 5 працаўнікоў сельсаветаў, 1 старшыня сельсавету зьнят з працы і некалькім старшыням зроблены выгавары. Гэтыя меры далі належны ўплыў на паляпшэньне паступленьня падатку. Так, напрыклад, калі выязная сэсія суда ў Дзераўцоўскім сельсавеце, Рагачоўскага райёну, асудзіла злосных неплацельшчыкаў-заможнікаў і старшыня сельсавету быў зьнят з працы, паступленьне падатку значна палепшылася.

Першым райёнам па выпаўненьню падатку трэба лічыць Любаньскі. Ён здолеў даць 87,8 проц. гадавога заданьня па сельска-гаспадарчаму падатку. Усьлед за ім ідзе Жлобінскі райён, які на 15 студзеня даў 82,8 проц. гадавога заданьня.

Адсталымі па ходу паступленьня падатку зьяўляюцца Бабруйскі, Чырвона-Слабодзкі, Буда-Кашалёўскі, Старадароскі і Слуцкі райёны. На апошнім месцы стаіць Слуцкі райён, які даў толькі 76 процантаў гадавога заданьня.

На месцы ў сучасны момант дадзены дырэктывы аб найхутчэйшым выпаўненьню падатку, аб прыняцьці тэрміновых мер спагнаньня падатку ў злосных неплацельшчыкаў.

А. Д

НЯПЛАТНІКАЎ ПАДАТКУ—ПАД СУД.

Віцебск, 26-І. Спачатку кампаніі да 15-га студзеня па 9 райёнах акругі ўжыты такія рэпрэсыўныя меры ў адносінах да злосных неплацельшчыкаў сельска-гаспадарчага падатку: зроблена 1413 опісаў маемасьці, аддадзена пад суд 181 чалавек, з іх асуджаны 122 чал.

Рэпрэсыўныя меры ўжыты і ў адносінах да нядбайных на збору падатку працаўнікоў сельсаветаў: 6 старшынь сельсаветаў зьняты з пасады і аддадзены пад суд, 4 атрымалі выгавар.

СТАНОВІШЧА СТРАХОЎКІ У АРШАНШЧЫНЕ.

Ворша. На 15 студзеня паступіла па акрузе страхоўкі вясковага абкладаньня—10026 р. 59 кап. Засталося спагнаць 26312 руб. 89 кап., ці 58,4 проц.

На выплаце страхоўкі ідуць першымі: Круглянскі, Багушэўскі і Мсьціслаўскі райён. Апошнымі ідуць: Дубровенскі, Горацкі і Аршанскі.

На гарадзкому страхаваньню ўнесена плацяжоў—10520 р. 68 к., засталося выканаць 5299 р. 58 к. Выканана 66,5 проц.

У апошнія дні ўзмацняецца праца па спагнаньню страхоўкі.

Райвыканкомамі разасланы па ўсіх вёсках страхупаўнаважаныя. **С.**

ЭЛЕКТРЫФІКАЦЫЯ ВЁСКІ.

Гомель, 26-І. Прэзыдыум акрвыканкому прызнаў магчымым уключыць у асьвятліцельную сетку гораду вёскі, якія разьмешчаны блізка гораду. У першую чаргу будуць электрыфікаваны вёскі: Прудок, Брылеў, Ціцэнка і Якубоўка, у другую чаргу—вёскі Мільчы. Агульны каштарыс па электрыфікацыі прыгародных вёсак зацьверджан: для вёсак першай чаргі на суму 34.000 р., другой чаргі—20.200 руб.

Прэзыдыум акрвыканкому прызнаў таксама і мэтазгодным пабудаваць у савецкай гаспадарцы Ўваравічы электрастанцыю сельскага тыпу для асьвятленьня мястэчка Ўваравічы і савецкай гаспадаркі.

На шляху навуковага дасьледваньня беларускае прамысловасьці.

За апошнія гады па гаспадарчым фронце мы маем значныя дасягненьні. Але нам неабходна к свайму практычнаму вопыту далучаць навуку. Ні аб якой індустрыялізацыі, а тым больш аб сацыялістычнай індустрыялізацыі, без навукі, без навучнага базісу, і думкі ня можа быць.

Дасягненьні навукі ў сувязі з рэарганізацыяй прамысловасьці трэба скарыстаць так, каб унікнуць ад усяго нерацыянальнага з пункту гледжаньня страты каштоўнасьцяў любога характару, ці не выкарыстаньня грубых матар'ялаў у выглядзе сыравіны, апалу машын і г. д. да фізычнай і разумовай энэргіі ўключна. Выкананьне гэтых прынцыпаў патрабуе надзвычайнага дакладнага вывучэньня прамысловасьці ва ўсіх яе дэталях і ўдасканаленьні ва ўсіх адносінах. Адгэтуль выплывае наяўнасьць адпаведнага органу на Беларусі. Неабходнасьць такое ўстановы у нас адчуваецца ня толькі паасобнымі працаўнікамі, але і цэлымі наркаматамі.

Інстытут Беларускае Культуры на першых парах свайго існаваньня, за адсутнасьцю навуковых сіл і сродкаў, ня мог узяць на сябе вывучэньне такой важнай галіны народнае гаспадаркі. І толькі з рэарганізацыяй ІБК у 1927 г. паўстала пытаньне аб Інстытуце Прамысловасьці, якое ня вырашана канчаткова, а ў якасьці яго эмбрыёна была заснавана камісія для вывучэньня прамысловасьці. У адпаведнасьці са сваімі мэтамі і задачамі камісіяй распрацованы плян працы на 1927-28 г., у які ўваходзяць наступныя тэмы:

1. Грунт для складаньня 5-цігадовага пляну індустрыялізацыі БССР. 2. Шляхі індустрыялізацыі БССР. 3. Асаблівасьці разнастайнага эканамічнага ўкладу БССР і шлях да разьвіцьця прамысловасьці. 4. Прамысловасьць і сельская гаспадарка Беларусі. 5. Пэрспэктывы зьмяшчэньня рабочага часу ў фабрычна-заводзкай прамысловасьці БССР. 6. Этнаграфічная Беларусь, як гаспадарчая адзінка. 7. Падзел этнаграфічнай Беларусі і яго ўплыў на разьвіцьцё прамысловасьці Беларусі. 8. Водна-чыгуначныя шляхі, як спрыяючыя фактары разьвіцьцю прамысловасьці Беларусі. 9. Аб фінансаваньні капітальных стратаў у прамысловасьці і электрыфікацыі. 10. Прынцыпы геаграфічнага распаўсюджваньня прамысловасьці. 11. Праблема працы ў прамысловасьці. 12. Прамысловасьць будаўнічых матар'ялаў Беларусі. 13. Сучаснае пабудаваньне цагельных прэсаў. 14. Ільняная прамысловасьць БССР. 15. Прамысловасьць Віцебшчыны. 16. Даваенная прамысловасьць БССР. 17. Гісторыя прамысловасьці БССР. 18. Паўночны Дняпрабуд. 19. Энэрга-цеплавыя рэсурсы Беларусі. 20. Торф і яго месца ў топліўным балянсе Беларусі. 21. Стан энэргетычнай гаспадаркі Беларусі па матар'ялах 1927 г. 22. Арганізацыя новай вытворчасьці ў Беларусі. 23. Прадпрыёмствы арганічнага сынтэзу ў Беларусі. 24. Расьлінныя і мінэральныя фарбы ў Беларусі. 25. Тэхна-культуры і іх утылізацыя прамысловасьцю БССР. 26. Біялёгія драўжджавое прамысловасьці.

Праўда, вышэйпералічаныя тэмы ня вычэрпваюць поўнасьцю заданьняў камісіі, але і яны кладуць падмурак для будучага Інстытуту Прамысловасьці.

Пасьпяховасьць-жа працы камісіі залежыць цалкам ад шэрагу спэцыялістых, якія ўжо прымаюць шчыры ўдзел у працы, а таксама ад тых актыўных работнікаў і творцоў позага жыцьця, якія прыдуць на дапамогу камісіі.

З гэтай вытворчай сілай у самым шырокім сэнсе, з гэтай часткай асвоўнага капіталу прамысловасьці, без каторага нечага марыць аб прыгожым будучым, камісія здолее выканаць сваю працу. **Ярмашэвіч.**

АБ ПРАВЯДЗЕНЬНІ БЕЛАРУСІЗАЦЫІ Ў БССР.

Рэзалюцыя Прэзыдыуму Савету Нацыянальнасьцяй ЦВК Саюзу ССР, якая прынята па дакладу тав. Хацкевіча.

Заслухаўшы даклад Прэзыдыуму ЦВК БССР аб беларусізацыі, Прэзыдыум Савету Нацыянальнасьцяй ЦВК Саюзу ССР са задаволеньнем адзначае, што, на гледзячы на цяжкае гістарычнае мінулае (шматвяковы ўціск у мінулым беларускага народу, ганеньні на беларускую культуру і мову, палёнізацыя і русіфікацыя) і шэраг цяжкасьцяй сучаснага пэрыяду (малы лік пралетарскага ядра, культурны заняпад насяленьня, рэшткі русіфікатарскіх тэндэнцый з боку былых урадаўцаў і г. д.), БССР мае ў галіне беларусізацыі значныя дасягненьні. Адзначаючы гэтыя дасягненьні, Прэзыдыум Савету Нацыянальнасьцяй лічыць кіруючую лінію ўраду БССР правільнай і работу здавальняючай.

На падставе ўзмацненьня кіруючай ролі рабочае клясы і ўздыму палітычнай актыўнасьці працоўных усіх нацыянальнасьцяй БССР пашыраецца культурнае будаўніцтва (ВУЗ'ы, школы, тэатры, літаратура і інш.), беларусізацыя савецкага апарату і тэрытарыяльных часьцей Чырвонай арміі, каранізацыя савецкіх устаноў і грамадзкіх арганізацый за кошт вылучэньня работнікаў з працоўнага беларускага насяленьня.

Побач з дасягненьнямі ў галіне беларусізацыі Прэзыдыум Савету Нацыянальнасьцяй ЦВК Саюзу ССР адзначае наступныя недахопы ў гэтай працы:

а) невыстарчальнае вылучэньне на кіруючую працу ў судовыя і гаспадарчыя органы рабочых і сялян беларусаў;

б) пры беларусізацыі апарату мала аддадзена ўвагі залучэньню ў савецкае будаўніцтва працоўных жанчын, асабліва сялянак (за апошнія два гады колькасьць жанчын, выбраных у саветы, зьнізілася з 10 да 7 з пал. проц.);

в) недахват масавай літаратуры для шырокіх пластоў рабочых і сялян на іх роднай мове;

г) вялікі процант няпісьменных сярод дарослага беларускага насяленьня і слаба разьвітая школьная сетка па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод дарослага насяленьня, што перашкаджае правядзенью беларусізацыі;

д) слабы тэмп правядзеньня беларусізацыі ВУЗ'аў і часткі сярэдніх школ прафтэхнічнае асьветы.

Улічваючы вышэйпаказанае з мэтаю зьнішчэньня адзначаных недахватаў, Прэзыдыум Савету Нацыянальнасьцяй ЦВК Саюзу ССР зьвяртае ўвагу ўраду БССР на неабходнасьць праздзеньня наступных мерапрыёмстваў:

1. Прымаючы пад увагу, што адной з прычын, якія перашкаджаюць беларусізацыі ВУЗ'аў, зьяўляецца адсутнасьць выстарчальных кадраў навуковых работнікаў-беларусаў, зьвярнуць увагу ўраду БССР на неабходнасьць узмацненьня падрыхтоўкі беларусаў—навуковых работнікаў, а таксама на разьвіцьцё працы па вывучэньні беларускае мовы навуковымі работнікамі іншых нацыянальнасьцяй.

2. Маючы на ўвазе, што навуковая праца над беларускай мовай пачата толькі пасьля Кастрычнікавай рэвалюцыі і што за гэты кароткі тэрмін яшчэ ня поўнасьцю праароблена неабходная тэрміналёгічная праца, узмацніць кіраўніцтва навуковай дзейнасьці ў гэтым напрамку.

3. З прычыны слабасьці правядзеньня беларусізацыі ў цэнтральных гаспадарчых органах зьвярнуць увагу ўраду БССР на ўзмацненьне мерапрыёмстваў па правядзеньні беларусізацыі ў гэтых органах.

4. Надаючы асабліва важнае значэньне забясьпечаньню працоўных усіх нацыянальнасьцяй БССР літаратурай і падручнікамі на роднай мове, лічыць неабходным пашырэньне выдавецкае справы ў БССР, для чаго паставіць пытаньне аб дадатковых асыгнаваньнях на беларускае выдавецтва як з рэспубліканскіх, гэтак і з грамадзкіх сродкаў.

У САВЕЦЕ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР.

(Аб'яднанае пасяджэньне СНК і Эканомнарады 25 студзеня г.г.).

На гэтым пасяджэньні разам з іншымі былі разгледжаны наступныя пытаньні:

АБ ГАСПАДАРЧЫМ УПАРАДКАВАНЬНІ МЯСТЭЧАК БССР.

[illegible] ...левьня. Што датычыцца ўпарадкаваньня ўсіх іншых мястэчак БССР, то СНК запрапанаваў Дзяржпляну скласьці і падаць у СНК плян гаспадарчага ўпарадкаваньня насяленьня гэтых мястэчак з такім разьлікам, каб намечаныя мерапрыёмствы былі адбіты і ў 5-цігадовым пляне разьвіцьця народнае гаспадаркі БССР.

АБ ДАДАТКОВЫХ АСЫГНАВАНЬНЯХ НА ВЫДАЧУ ПЭНСІІ ІНВАЛІДАМ ВАЙНЫ І ІХ СЕМ'ЯМ.

З мэтаю больш раўнамернага задавальненьня інвалідаў вайны па паасобных акругах БССР, СНК прызнаў патрэбным разьмеркаваць на ўсіх акругах агульную суму сродкаў на мясцовых бюджэтах у 770 тыс. руб. прапарцыянальна ахопу інвалідаў вайны і сем'яў забітых або бяз ведама прапаўшых вайскоўцаў.

СНК таксама зацьвердзіў стаўкі пэнсіі інвалідам вайны, сем'ям забітых або бяз ведама прапаўшых вайскоўцаў у наступных разьмерах: інвалідам вайны 1-й групы для гарадоў Менску, Віцебску і Гомелю—24 руб., іншых акруговых гарадоў—22 р. і для іншых мясцовасьцяў 19 р.; інвалідам вайны другой групы—17, 15 і 13 руб., інвалідам вайны трэцяй групы—12, 11 і 10 руб., сем'ям забітых або бяз ведама прапаўшых вайскоўцаў: з адным непрацаздольным членам сям'і для гарадоў Менску, Віцебску і Гомелю—9 руб., для іншых акруговых гарадоў—7 руб. і для іншых мясцовасьцяў—6 руб. з 2-ма не... [illegible]

ДЗЕЙНАСЬЦЬ БЕЛАРУСКАГА ЧЫРВОНАГА КРЫЖУ.

[illegible] ...чалавек і было выдана 1.008.642 пайкі, а таксама выдавалася вопратка і абутак. У той самы час Беларускі Чырвоны Крыж даваў дапамогу і беларускаму студэнцтву праз выдачу бясплатных абедаў і інш. У далейшым Беларускаму Чырвонаму Крыжу прыходзілася даваць дапамогу бежанцам на выезд з БССР у іншыя райёны СССР, бо ў Беларусі ім нельга было даць работы. На працягу 1925 году з БССР было накіравана на сродкі Чырвонага Крыжу больш 840 бежанскіх сем'яў.

Зараз грамадзкі аўтарытэт Чырвонага Крыжу значна павялічыўся. Пасьпешна праводзілася кампанія па прыёму новых членаў таварыства. Ажывілася сувязь з месцамі. У першы раз Чырвоны Крыж пашырыў сваю дапамогу на вёсцы. На сродкі Чырвонага Крыжу арганізаваны: першы сельскі тубэркулёзны дыспансэр, яслі ў вёсцы Брацькавічах, у Аршанскай акрузе пачынае працаваць перасоўчны венэралёгічны дыспансэр.

Устаноўлена цесная сувязь з Саюзным Выканаўчым Камітэтам Чырвоных Крыжоў і Чырвоных Паўмесяцаў, а таксама наладжваецца сувязь з міжнародным камітэтам Чырвонага Крыжу і з Шведзкім Чырвоным Крыжам. Устанаўляецца цьвёрдая сыстэма збораў з усіх відовішч.

Да гэтага часу таварыства мае па БССР каля 500 аддзяленьняў (ячэек), а таксама 61 ўстанову, як: яслі, бані і інш. З гэтых устаноў—49 знаходзяцца ў мястэчках і вёсках, а 12 у гарадох. Значна павялічылася дапамога беднаце. Дапамогу атрымала 119.200 чалавек. [illegible]

АБ ПЛЯНЕ РАБОТЫ ЦСУ НА 1927-1928 ГОД.

[illegible] Савет Народных Камісараў выслухаў даклад кіраўніка ЦСУ і заключэньне Дзяржпляну аб пляне работ ЦСУ на 1927-28 г. СНК зацьвердзіў плян работы ЦСУ і прызнаў, што першачарговай задачай ЦСУ ў бягучым годзе зьяўляецца пачатак работы па канструіраваньні балянса народнае гаспадаркі БССР. Адным з важнейшых недахопаў у рабоце ЦСУ зьяўляецца невыстарчальная распрацоўка статыстычных матар'ялаў. З гэтай прычыны СНК запрапанаваў ЦСУ прыняць меры да таго, каб усе матар'ялы, якія паступаюць у ЦСУ, абавязкова распрацоўваліся і скарыстоўваліся для далейшага эканамічнага аналізу. ЦСУ павінен разьмежаваць функцыі работ дзяржаўнай і ведамасьцьвеннай статыстыкі. Распрацоўка матар'ялаў, патрэбных для работ акруг, павінна праводзіцца ў акруговым разрэзе. ЦСУ даручана прыняць у бягучым годзе патрэбныя меры да павялічэньня кваліфікацыі пізавога статыстычнага апарату праз арганізацыю курсаў і іншых мерапрыёмстваў.

З прычыны таго, што ў бліжэйшыя гады перад дзяржаўнай статыстыкай стаіць задача правядзеньня народна-гаспадарчых перапісаў, СНК даручыў ЦСУ распрацаваць плян патрэбных падрыхтоўчых работ па правядзеньню народна-гаспадарчых перапісаў.

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА ЖАНАРГАНІЗАТАРАЎ ПРЫ ЦК КПБ

25-га студзеня адчынілася пры ЦК КП(б)Б ўсебеларуская нарада жанарганізатараў, на якой прысутнічае шмат нізавых жанарганізатараў.

На нараду прыехала загадчык жаваддзелу ЦК УсеКП(б) тав. **Арцюхіна.**

З дакладам аб масавай рабоце сярод жанчын выступіў сэкратар ЦК КП(б)Б тав. **Васілевіч.**

Учора быў заслухан даклад загадчыка жанаддзелу ЦК КП(б)Б тав. **Крэмер** аб выніках перавыбараў дэлегацкіх сходаў у 1927-28 годзе і задачах іх работы.

Кампанія перавыбараў дэлегацкіх сходаў,—адзначае тав. **Крэмер,**—была ў нас па БССР праведзена ў адпаведнасьці з дырэктывамі ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б і была скарыстана дзеля растлумачэньня шырокім масам працоўных жанчын чарговых задач партыі і савецкае ўлады і прыцягненьня іх да ўдзелу ўзмацненьня абароназдольнасьці краіны і ўсіх відаў сацыялістычнага будаўніцтва.

Кіраўніцтва з боку акругкомаў партыі было здавальняючае. Усе АК абгаварвалі пытаньні аб перавыбарах на бюро і сэкратарыяце АК.

Асноўны зьмест дырэктыў, дадзеных акругкомамі, наступны: перавыбары дэлегатак праводзіць як самастойную палітычную кампанію, завастрыўшы ўвагу, у часе кампаніі, шырокіх мас працоўных на міжнародным становішчы Саюзу і задачах сацыялістычнага будаўніцтва.

Разам са зробленым пераломам у партарганізацыі ў справе кіраўніцтва і правядзеньня кампаніі перавыбараў дэлегацкіх сходаў былі дапушчаны выпадкі недастатковага кіраўніцтва з боку асобных парткомаў і ячэек.

Недахопам трэба лічыць недастатковае жывое кіраўніцтва ходам кампаніі. Па ўсіх акругах толькі ў нязначнай частцы райёнаў, у часе кампаніі, былі зроблены выезды працаўнікоў АК.

Тав. **Крэмер** адзначыла слабы ўдзел, у гэтым годзе ў кампаніі камсамольскай арганізацыі і настаўніцтва. **Р. Г.**

Пры ЦК КП(б)Б адчынілася нарада яўрэйскіх працаўнікоў.

Учора а 11 гадзіне раніцы ў залі пасяджэньняў ЦКК КП(б)Б адчынілася нарада яўрэйскіх працаўнікоў пры ЦК КП(б)Б.

На нараду зьехалася 60 таварышоў, з якіх 30—непасрэдныя райённыя яўпрацаўнікі. Прымае ўдзел у працы нарады прыехаўшы з г. Масквы сэкратар яўбюро ЦК УсеКП(б) тав. **Чамярынскі.**

Пасьля абвяшчэньня абвесткі дню адчыніўшым нараду тав. Бэйліным, з прамовай выступіў тав. **Чамярынскі,** які ў сваёй прамове падкрэсьліў пытаньне аб прадуктывізацыі яўрэйскіх мас і ўцягненьні іх у сацыялістычнае будаўніцтва. Ён паказвае, што чым шырэй пэрспэктывы сацыялістычнага будаўніцтва, тым большым будзе лік пралетарыяў і працоўных.

Тав. Чамярынскі абмаляваў ідэалёгічныя працэсы, якія можна назіраць сярод яўрэйскага насельніцтва. Побач з ростам савецкай актыўнасьці сярод яўрэйскіх працоўных мас і інтэлігенцыі, назіраюцца настроі антысавецкія, якія прасачваюцца да нас праз нэпманаў і яўрэйскую буржуазею.

Пасьля прамовы тав. Чамярынскага з справаздачай яўбюро ЦК КП(б)Б выступіў тав. **Бэйлін.** Прамова тав. Бэйліна была багата цікавымі фактамі і лічбамі аб працы КП(б)Б сярод яўрэйскіх працоўных мас.

Па дакладу тав. **Бэйліна** разгарнуліся спрэчкі, якія цягнуліся ўчора цэлы дзень. Мясцовыя працаўнікі канкрэтнымі фактамі з сваёй мясцовасьці ілюстравалі дасягненьні па яўпрацы.

Р. Г-н.

МЭТЫ І ЗАДАЧЫ АЎТАДОР'у.

Росквіт будаўніцтва народнай гаспадаркі БССР упіраецца ў неабходнасьць значнага палепшаньня нашага занепалага транспарту. У гэтай справе павінна знайсьці сваё належнае месца і атрымаць пэўную пашану аўтамашына. Шляхі ў нас дрэнныя, а транспарт, і асабліва мясцовы, прымітыўны. Дарога і аўтамашына павінны ў бліжэйшыя часы паслужыць моцным штурхачом адзін другога. Да ажыцьцяўленьня гэтай вельмі вялікай і важнай задачы павінна быць прыцягнена ўвага шырокіх працоўных мас. Вось у справе аўтамабілізацыі і арганізацыі грамадзкай дапамогі па будове і палепшаньню шляхоў БССР і павінна адыграць значную ролю арганізуемае намі таварыства «АЎТАДОР».

Гэта грамадзкая арганізацыя ставіць сваей мэтай садзейнічаць шпарчэйшаму правядзеньню ў мясцовы транспарт аўтамашыны і іншых відаў мэханічных сродкаў зносін—з аднаго боку, і арганізацыю грамадзкай дапамогі, пабудовы і палепшаньня—з другога.

Разьвіцьцё транспарту адчыняе для нашай народнай гаспадаркі, асабліва для прамысловасьці, новыя прасторы, дапамагаючы ўтварэньню большага ліку фабрык і заводаў.

Транспартныя сродкі спрыяюць падвозу сыравіны, апалу, машын—з аднаго боку, і вывазу прадуктаў вытворчасьці—з другога.

Добрыя сродкі транспарту дадуць магчымасьць у эканамічных мэтах дапасаваць грунтовыя шляхі да вадзяных і паўней скарыстаць апошнія, як самыя танныя сродкі перасоўкі вялікіх цяжараў. Роўная, простая і гладкая дарога з добрым транспартам дадуць магчымасьць ажыцьцявіць сувязь гораду з вёскай ва ўсіх галінах гаспадаркі, дадуць магчымасьць гораду лягчэй падзяліцца сваімі здабыткамі культуры з вёскай.

З пункту погляду тавараабароту паміж горадам і вёскай, шляхі і транспартныя сродкі дапамогуць больш і з меншай затратай часу перавозіць цяжары, лягчэй дастаўляць рынку прадукты сваёй вытворчасьці, пашыраць колы скарыстаньня прадуктаў сваёй гаспадаркі, распладжваць новыя культуры сельскай гаспадаркі, больш прыбытковыя, як, напрыклад, гародніну, малочныя і інш.

Добрыя шляхі і транспарт будуць спрыяць ажыцьцяўленьню перасяленьня і разам з гэтым скарыстаньню новых абшараў для сельскай гаспадаркі, прыстасаваньню шматпольнай сыстэмы і штучных угнаеньняў, скарыстаньню трактара і іншых машын і сродкаў сельскай гаспадаркі.

У сацыяльна-культурнай галіне разьвіцьцё мясцовага транспарту дае магчымасьць перакінуць нават у далёкую ад гораду глухую вёску неабходныя элементы культуры; на аўтамашыне па роўнай і добрай дарозе з гораду будзе лёгка і скора перакінуць у вёску сродкі мэдычнай дапамогі, урача, кіно-перасоўку, газэту, кнігу і інш. Селяніну ня прыдзецца траціць часу цэлымі тыднямі, каб схадзіць у акруговы горад альбо ў сталіцу за вырашэньнем сваіх спраў.

Наогул, добры шлях і аўтамабіль дапаможа гораду і вёсцы спрасьціць цяжкасьці па ўзмацненьню сувязі паміж імі.

Гэтых мэт магчыма дасягнуць праз шырокі працоўны ўдзел насельніцтва. Апроч гэтага, неабходна шырокая арганізацыя грамадзкіх сіл па садзейнічаньню палепшаньню дарог і разьвіцьцю дарожнай сеткі.

Агульная схэма арганізацыі дарожных аб'яднаньняў магчыма прадставіць гэтакім чынам:

Дарожныя аб'яднаньні ўтвараюцца дзеля арганізаванай барацьбы з бездарожжам; яны высьвятляюць, абмяркоўваюць і прасоўваюць пытаньні, зьвязаныя з палепшаньнем гужавых шляхоў і мясцовага транспарту, уздыму і разьвіцьця грамадзкай цікавасьці да дарожнай справы сярод насельніцтва і зацікаўленых устаноў і прадпрыёмстваў, прыцягваючы іх да рамонту шляхоў, распаўсюджваючы веды аб новых найлепшых спосабах іх утрыманьня, і пры спрыяючых выпадках арганізуючы выкананьне работ самім насельніцтвам.

Аўтамашына, прайшоўшы па нашых дарогах, адразу падштурхне аднаўленьне іх. З другога боку, аўтамабіль, які дае вялікую нагрузку і разьвінаючы значную хуткасьць, выставіць цэлы шэраг новых запатрабаваньняў дарожным органам канструкцыйнага напрамку ў пабудове палатна дарогі і штучных дарожных пабудоў,—гэта трэба зараз-жа прыняць пад увагу ўсім нашым дарожным установам.

З разьвіцьця якіх тыпаў транспарту павінны мы пачаць гэту працу? Ва ўмовах БССР пры параўнальна невялікай таварнасьці сельскай гаспадаркі і невыстарчальна разьвітай прамысловасьці, пэўна, што на бліжэйшыя часы неабходна падыходзіць да вырашэньня праблемы транспарту, галоўным чынам, з пункту погляду ўвязкі мясцовых перавозак. Зразумела, што ў нашых умовах прыдзецца спачатку спыніцца на аўтамашынах з невялікай грузападʼёмнасьцю, у сярэднім 60-70 пуд. Машыны павінны быць найпрасьцейшай канструкцыі, патрэбна паклапаціцца аб запасных частках, машына павінна мець высокую пасадку матора, адзначацца магчымай аднастайнасьцю сыстэм. Усё гэта палегчыць карыстаньне машынай і рамонт яе. Што тычыцца гораду, дык тут магчыма прыстасаваньне машыны з грузанапружанасьцю да 150 і больш пудоў.

Прыстасаваньне скораходных машын для людзкіх перавозак, а таксама вялікіх грузавікоў і трактараў для перавозкі грузаў рашуча зьменіць пастаноўку гужавога транспарту. Зьявіцца магчымасьць перайсьці да больш буйных транспартных адзінак.

Мэханізацыя будаўніцтва дае ў кароткі тэрмін магчымасьць значна павялічыць сетку палепшаных дарог. Пры мэханічным рухавым складзе і мэханічных спосабах пабудовы дарог адчыняюцца магчымасьці для аб'яднаньня дарогі і рухавога складу ў адно цэлае транспартнае прадпрыёмства. Натуральным крокам пасьля гэтага зьявіцца аб'яднаньне гужавога транспарту з іншымі відамі шляхоў зносін для перавозкі цяжараў і людзей.

Рацыянальна пастаўленая справа аўтатранспарту і інтэнсыўнае яго разьвіцьцё дае магчымасьць хутка ўзьняць ня толькі эканамічны стан краіны, але і яе абараназдольнасьць. Для гэтай мэты неабходна належная пабудова і выхоўваньне аўтатранспарту, каб на кожны патрэбны момант ён мог лёгка перайсьці ад абслугоўваньня гаспадаркі да абслугоўваньня ваенных патрэбаў. Ажыцьцяўленьне ўсіх адзначаных задач у значнай меры ляжыць на арганізацыі АЎТАДОР. **А. СТАШЭЎСКІ.**

Злосных неплацельшчыкаў—пад суд.

Учора вярнуўся з паездкі ў Гомельшчыну загадчык падатковае ўправы НКФ БССР тав. **Кардашэнка,** які паведаміў наступнае аб нядоімках па сельска-гаспадарчым падатку, страхоўцы і інш.:

У Гомельшчыне была зьвернута належная ўвага на сысканьне нядоімак. Гэтаму пытаньню аддавалася ўвага ня толькі з боку фінорганаў, але і з боку міліцыі, пракуратуры і інш. Аднак, трэба адзначыць, што дырэктывы на мясцох вельмі марудна выконваюцца, і пажаданых вынікаў яшчэ няма.

Асноўнай прычынай, бязумоўна, зьяўляецца тое, што злосныя неплацельшчыкі, а таксама тыя сельсаветы, якія нядбайна адносяцца да спагнаньня нядоімак, не аддадзены пад суд. А ёсьць такія сельсаветы, дзе гадавое заданьне па сысканьні сельска-гаспадарчага падатку выканана на 40-50 проц. Тое самае і па страхавых плацяжох.

МАТЭ ЗАЛКА*)

Апавяданьне пра вэнгерскага салдата.

Габор Кіш не асабліва любіў таварыша Аляксандра Тота, які камандаваў трэцяй ротай.

— Благі чалавек,—казаў ён,—і дрэнны таварыш!

Гэта было падобна да праўды. Аляксандр Тот быў таемнай фігурай у атрадзе: то камуніст—занадта пылкі, то меншавік—праз меру асьцярожны; не вядома, як ён папаў у Чырвоную армію і тым больш у партыю, дзе хваліўся сваім стажам з 1918-га году.

Габор Кіш ня вельмі шмат гутарыў са сваім камандзірам, а калі гутарыў, дык сек з пляча. Камандзір крыўдзіўся, але кудысьці капіў сваю злабу і маўчаў. Стрыманасьць яго, аднак, стала для ўсіх зразумелай з тых часоў, як Габор расказаў выпадкова, што Тот—гэта той самы камандзір, які пад Кіпельскім мостам угаварываў чырвонагвардзейцаў кінуць ноччу вінтоўкі перад наступаўшымі чэха-славакамі. Габор дадаў таксама, што пасьля ён ужо ня сустрэў нікога са 170 чалавек іхнага атраду, апрача гэтага Тота, якога чэхі толькі добра адлупцавалі, у той час, як усіх іншых расстралялі на месцы.

— Дрэнь чалавек! Хай яго чорт, жандарм!

— Чаму жандарм?

— А таму, што нельга ўсё-ж ткі забывацца, што Тот у мірны час служыў у вэнгерскай жандармэрыі фэльдфэбелем!

Сам Тот апавядаў, што ў мірны час яго пазбавілі чыну за адмаўленьне страляць у натоўп у часе Цэглэдзкага батрацкага бунту. Для большасьці, аднак, было досыць таго, што Тот з 18-га году быў камуністам, што Тот чымсьці вызначыўся ў Самары, а ў Кургане сам дабрахвотна меў замер паступіць у атрад ЧК, адкуль яго накіравалі ў Інтэрнацыянальны батальён.

Тут, у Казані, Габор і сустрэўся з ім зноў.

Як казалі пасьля, Габор сам апавядаў або, праўдзівей, прагаварыўся выпадкова, што ён браў удзел у расстрэле Мікалая II. Па словах начальніка гаспадарчай часткі таварыша Гіршфэльда, справа абстаяла так.

Шавец Ларык, выгладжваючы падэшву бота, зазначыў, што пра расстрэл цара ня ведаюць усёй праўды.

— Уласна кажучы,—сказаў ён,—праўда, што яго прыстрэлілі. Але зусім выпадкова і дочкі і маленькі хлапчук засталіся жывымі. Адна з дочак—Таццяна—была на чырвоным фронце сястрой, другая вышла замуж за матроса, астатнія таксама за некім замужжам, а маленькі хлапчук жыве ў Маскве, у Крамлі, і курсанты яго вартуюць.

На гэты раз у майстэрні было народу шмат. Ларык правіў габораўскі бот; апрача Габора быў і камандзір роты, які слухаў Ларыка з асаблівай увагай. Калі Ларык казаў пра дачок цара, павыходзіўшых замуж, Габор перабіў яго:

— Ніводнага слова праўды, таварыш шавец!

— А чаму-ж гэта няпраўда?—адгукнуўся шавец.

— Таму, што няпраўда!—цьвёрда сказаў Габор, і ўсе адчувалі, што ён добра ведае тое, пра што кажа,—усіх расстралялі! І нікога з іх не засталося, нават попелу ня знойдзеш!

— А ты скуль так дакладна ведаеш?

— А таму, што я там быў...

— Як гэта?—жвава спытаў Тот.

Ён сеў бліжэй да Габора, але Габор адразу змоўк, нехацця дадаўшы:

— Я ў той час быў у Кацярынбурзе. Усё гэта здарылася пры мне, і я ведаў усё з першых рук. У самым расстрэле бралі ўдзел чатыры немцы, тры мадзьяры, а рэшта былі расейцы—матросы і рабочыя. Вось і ўсё.

Больш ужо нічога нельга было з яго вырваць. Але камандзір роты быў занадта цікаўны; ён прасіў, каб Габор расказаў усё падрабязна, ён распытываў пра імёны ўдзельнікаў. Але Габор тым больш маўчаў, чым больш да яго чапляліся распытваючы. Раззлаваўшыся, урэшце, Тот насьмешліва сказаў:

— Габор пажартаваў! Ён ніколі нават і ня быў у Кацярынбурзе!

Тот пачаў дэманстратыўна прасіць Ларыка, каб ён расказаў, як было. Ларык расказаў, але блага прыбіў падноскі Габору. Праз тры тыдні, калі Габор працаваў ужо ў ваенным шпіталі, іх зноў трэба было правіць. Інтэрнацыянальны батальён ужо пашоў на польскі фронт пад Кіеў. Габора-ж ня пусьцілі дактары паехаць з батальёнам, бо прастрэлены бок не дазваляў яму заставацца ў страі.

Габор Кіш папаў у палон пад Бродамі яшчэ ў 16-ым годзе. За шэсьць гадоў палону ён скалясіў усю Расею, Сібір, Туркестан і Манчжурыю. Ён пабываў нават на краю Мурману, але стуль уцёк, ратуючыся ад цынгі.

Яшчэ дома, у Вэнгрыі, Габор быў не апошнім гаспадаром. Ён адбыў вайсковую павіннасьць у 13-ым годзе і ажаніўся. З дому яго забралі па мабілізацыі ад цяжарнай жонкі. На вайне ён быў два разы ранен. Ад першай кулі ў руку застаўся маленькі сьлед па скуры; ад ручной гранаты затым засталіся чатыры раны. У палоне цяжкая праца дадала яму грыжу. У часе вядомага елабускага бунту ваеннапалонных Габор быў яшчэ цяжка ранен у бок.

Разумеецца, Габор уяўляў сабе сваё жыцьцё не такім, як яно вышла.

Часта ён думаў пра бацькаўшчыну, кахаў жонку і меў пэўныя гаспадарчыя пляны. За шэсьць гадоў ён атрымаў усяго два лісты з дому; у лістох гаварылася пра яго сына, і ён спачатку думаў:

— Калі мы вернемся дамоў, Габруську будзе тры гады!

Пасьля ўжо ён пачаў казаць:

— Праўдзівей ён будзе навабранцам, калі мы дэмабілізуемся, браткі!

Неяк раптам перасталі зьяўляцца гэнэралы, бароны і прэтэндэнты на царскі трон. Граніцы сталі моцныя, блёкада лопнула, як мыльны пузыр. Інтэрнацыяналісты дэмабілізаваліся, кожны пашоў на мірную працу. Ваеннапалонныя васьмі-сямі-шасьці і пяцігадовыя зьбіраліся дамоў. У шэрай масе перамяшаліся ўчарайшыя чырвоныя салдаты, цяпер яны ехалі таксама дамоў.

Даўно паехаў дамоў таварыш Тот. Пашоў пяхотай з Воршы Ларык. Праз Рыгу, праз Польшчу, хто як папала—расходзіліся іншыя. Габор затрымаўся ў сельска-гаспадарчай камуне; яго захапіла добрая гаспадарка, жывёла, машыны, зямля. Ён працаваў весела, нават не заўважыў, як прайшло лета, восень. Зіма прышла разам з непамерным жаданьнем—дамоў!

Набралася кампанія. Селі на поезд, паехалі—з прывычкай да падарожжа, бязвольна, як стада. На зборных пунктах казалі:

— Ну, Хорці ня вельмі-то цырамоніцца з тымі, што варочаюцца з палону. Іх інтэрніруюць у Залаэгэрсэгу або ў Чооцэ. Зразумела?

Яны выразна падмігвалі, і многія са зборных пунктаў варочаліся назад туды, дзе да гэтага часу працавалі. Але многія ехалі і далей. Габор слухаў гэту гутарку. Ён доўга думаў, уздыхаў і разважаў, але ўрэшце рашыў сваё.

— Паеду дамоў!

Прышоў пісар, запісаў імя, даў нумарок. З нумаркамі стаялі ў чарзе перад сталамі, дзе ў соты раз трэба было даваць весткі пра сябе—цяпер гэта было ўжо апошні раз. Зноў станавіліся ў чаргу на кухні з вайсковай пасудай, па суп, пасьля па кашу, але і гэта—цяпер апошні раз.

І таксама апошні раз—цяплушка, у цяплушцы трыццаць чалавек. Цесната, дым, сварка і расейская лаянка, перамешаная з вэнгерскай, але гэта нават прыемна чуць—бо гэта апошні раз.

Эшалон ішоў наперад. Тыя, што былі ўчора задорны і гаварлівы, прыціхалі сёньня, каб змоўкнуць заўтра зусім. І хто пазаўчора, баючыся звярухнуцца, ціхенька сядзеў на сваіх трантах, сёньня сьмялей азіраецца навокал. Заўтра ён выцягваў з рызьзя залаты гадзіньнік або залатую дзесятку і залішне спакойна казаў:

— І язык прыйдзецца зноў прыкусіць, пане чырвоны камандзір, гэта вам будзе не Рэ-сэ-фэ-сэ-рэ! Так!..

Калі на вэнгерскай граніцы жандарм прапусьціў цягнік, стала сьцюдзёна на сэрцы. Габор зірнуў на тоўстага жандарма, на стаяўшага побач з ім цывільнага чалавека і падумаў:

— Няўжо ўсё, што было,—дарэмна было? Вайна, палон, рэвалюцыя! Гэтыя людзі стаяць тут на станцыі, як стаялі і раней.

Габор глядзеў у запацелыя вокны вагона на родныя палі і думаў:

— Вэнгрыя!

Гэта была бацькаўшчына, дом. І ўсё было таксама, як і ўсюды, таксама, як і ў Расеі, толькі замест сьнегу—гразь і замест марозу—туман.

Перад тым, як распусьціць прыехаўшых па хатах, іх вытрымлівалі ў карантыне ў Чооцкім канцэнтрацыйным лягеры: хто мог ведаць, што нёс з сабой салдат, які ехаў здалёку? Можа тыфус, халеру, сыфіліс, бальшавізм, гішпанку—мала якія хваробы ёсьць на сьвеце?! Трэба пільна вывучыць, дасьледваць і рашыць—ці можна пусьціць у краіну без лячэньня, а можа затрымаць, бяручы на ўвагу простыя інтарэсы жыхарства?

У Чооцкім карантыне прыежджых прыводзілі ў парадак. Тут зноў пачыналіся тыя-ж самыя пытаньні, праўда, ужо па-вэнгерску, тыя-ж самыя карткі, чарга. Але гэта была ўжо вясёлая справа—бо цяпер-жа напэўна апошні раз! Кожны ахвотна даваў пра сябе весткі: якога палка, якой роты, дзе і калі папаў у палон. Былі салдаты, якія пападалі ў палон адначасна ў двух розных мясцох! Дзіўны народ гэтыя ваеннапалонныя! Трэба было іх ведаць.

Барон Золтан Апор, штабс-капітан, быў знаўцай ваеннапалоннага пытаньня. Як-жа інакш? Ён сам быў ваеннапалонным у Расеі, але яму з дапамогай Дацкага Чырвонага Крыжу ўдалося ўцячы. У Будапэшце ў часе перавароту чырвоныя прастрэлілі яму локаць разрыўной куляй, якая пакрышыла костку. Рана не хацела гаіцца, і ўвесь час напамінала штабс-капітану пра чырвоных. Штабс-капітан біў сябе ў грудзі, на якіх ня было ніводнага міліметра вольнага ад ардэноў і крыжоў месца, і кляўся, што ніводзін чырвоны салдат не праскоча праз Чооцкі лягер, пакуль ён будзе яго начальнікам. Вось гэты рыжы, з калючым зрокам, аграмаднага росту штабс-капітан і быў спэцыялістам па ваеннапалоннаму пытаньню ў Чооцкім лягеры.

Новыя транспарты салдатаў прыходзілі адзін за другім, у бараках было цесна.

На нарах часта казалі:

— Не, браткі, не праз хваробы мы тут сядзім! Таму, хто быў у чырвоных, прыдзецца туга! У Залаэгэрсэгу—горш як у пекле, а з прошлага транспарту барон паслаў туды чалавек дваццаць пяць!

— Куды?

— Ды ўжо-ж вядома куды!

З канцэлярыі і назад нясупынна хадзілі пісары, выклікаючы па сьпісах то аднаго, то другога. Язэпа Гіршфэльда, былога начальніка гаспадарчай часткі, выклікалі і пад канвоем перавялі ў штрафны лягер.

— Тут таксама з людзьмі абыходзіцца ўмеюць!—ня весела жартавалі ў бараку,—а хто без грашка?

(Канец у наступным нумары)

*) Матэ Залка—вэнгерац. Мабілізаваны з пачатку імпэрыялістычнай вайны, ён затым папаў у расейскі палон. Пасьля Кастрычніка, у шэрагах інтэрнацыянальных атрадаў і Чырвонай арміі, ён пабываў амаль што на ўсіх чырвоных франтох, аж да штурму Перакопу.

Любімыя тэмы Залка—старонкі з жыцьця і барацьбы вэнгерскіх ваеннапалонных.

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

Вёска сёньня.

У калектыве—сіла.

5-га чэрвеня 1927 году селянін-перадавік нашай вёскі т. Бохан склікаў сход сялян сваёй вёскі і арганізаваў масларобчую арцель.

На гэтым сходзе ён абіраецца старшынёй. Усё лета ён працаваў старшынёй, майстарам і рахункаводам арцелі. За весь год працы ён ні капейкі пэнсіі ня ўзяў сабе. На перавыбарным сходзе прысутнічала 100 прац. пайшчыкаў і на сходзе ўступіла яшчэ 7. Тав. Бохан ізноў абраны старшынёй арцелі.

Сход аднагалосна пастанавіў выдаць тав. Бохану за працу з прыбытку арцелі 75 руб.

Арцель працавала бяз крэдытаў, наймаючы ў латыша маслабойку і сэпаратар: ня гледзячы на гэта арцель апрацавала за 150 дзён 20376 літраў малака.

Аўтарытэт сярод насельніцтва яна мае вялізарны.

С. Ц.

Валынецкі р., Полаччына.

Чатыры дні ажыцьцявілі шматгадовыя жаданьні.

Сярод лясоў густых, каля палянак зялёных прытулілася вёска Ўскром'е, Бегомльскага сельсавету. Самадумным парадкам будынкі яе касячком раскінуты каля сенажаці нашай «сухадольнай»; палосы на ёй мы завём «воўкавы». Гэткую назву мы ім далі таму, што толькі ваўку там валачыцца, як зьлейшаму нашаму ворагу.

Аднак, з адсутнасьцю лепшай сенажаці, мы прымушаны былі кожнае лета капашыцца там, нажыналі па 15 пуд. моху, мешаніга з рыжаватым валасатнікам.

Вясна 1927 г. асабліва памятна ў гісторыі нашай вёскі. Адвеку прагодзячы трэцюю частку году ў спаборніцтве «заслужыць міласьць божыю», мы і ў тым годзе, дачакаўшы вялікадню, павінны былі сьвяткаваць яго 4 дні. Праўда, гэтыя 4 дні мы аддалі ня богу (цяпер бог ня вельмі ў пашане), а нашым старцам... Быў трэці дзень вялікадню. Да нас прыехаў аграном і папрасіў на гутарку. Бармочачы сабе пад нос, ішлі «пыжыкі» (так мы завалі зьлючак, якія трымаюцца здалёку), ішлі актывісты, рыхтуючыся да барацьбы з «пыжыкамі», і наогул сабраліся ўсе.

Шмат гудзелі, не давяраючы аграному, калі ён гаварыў пра шматпольле і інш.

Але трэба сказаць, што аграном сваім умелым падыходам да ўсёй рознастойнасьці заслужыў усеагульнае наша давер'е. Калі ён запрапанаваў нам прарыць канаву па нашых «воўкавых», мы, як адзін чалавек, згадзіліся.

Узяўшы ад нас абяцаньне давесьці справу да канца, ён ад'ехаў, пакінуўшы нас у доўгіх спрэчках з элемэнтамі, заўсёды нездаволенымі.

Разыйшліся зьлючкі, шыпелі:

— На паперы яны ўсё, а на справе нічога.

Аграном не адставаў. Адно паведамленьне за другім прыходзіла ад яго: «на гэткі-то дзень сабраць лапаты; навастрыць іх, нарыхтаваць шульлі».

1927 г. чэрвеня 16 дню, мы выступілі да пачатку намечанай лініі канавы і, не чакаючы агранома, узяліся за працу.

Праца закіпела. Да вечару пракапалі 110 саж. Рабочых было 24. Весела ішлі дамоў, штохвілінна аглядаючыся на вынікі сваёй працы і гаворачы аб уляне аграному ў працягу 5-ці гадоў засеяць нашы «воўкавы» культурнымі травамі.

На другі дзень пракапалі 150 саж., на трэці 75 саж. Апошні дзень быў асабліва выдатным, недалёка была крыніца, затапляючая нашу сенажаць. Працавалі без перарыву, і калі падыйшлі да крыніцы, моцна прарвалася вада і адвечная гразь абрынулася ў канаву. Твары рабочых зьззялі. Рыбакі жартавалі: «добра будзе рыбу лавіць, з печы ды проста ў лодку».

Добрыя вынікі працы прымусілі нас зараз-жа даць стрэлку і з другой крыніцы, якая залівала нашу, пашу і пракапаць канаву аж да месца каля нашых агародаў.

У выніку ўсёй працы зьявілася канава ў 450 саж. шырынёй 2 з палов. арш., якая з кожным днём асушвае нашы «воўкавы».

Дзе была гразь з мохам на паверхі, там робіцца цьвёрдая глеба; дзе воўк вязнуў у балоце, там нашы коні пасьвяцца.

Нашы сенажаці раней нічога ня вартыя, заглохшыя, зарослыя, пакрытыя балотам, зараз ператварыліся ў дасканалую сенажаць.

Селянін Глазко В. А.

В. Ускром'е, Меншчына.

Прэч вузкія палоскі.

Да вайны па Стара-Дароскаму раёну было землеўпарадкавана 643 гаспадаркі на 7.436,85 гэктара, а за час з Кастрычнікавай рэвалюцыі да 1926 году—701 гаспадарка на 5.753 гэктары і за 1926 27 апэрацыйны год—275 гаспадарак на 2.354,44 гэктары. **Павялічэньне плошчы землеўпарадкаваных гаспадарак дае 8,5 проц. у параўнаньні з даваеннымі часамі.** У лік землеўпарадкаваемых гаспадарак уваходзяць 59 яўрэйскіх.

Акрамя гэтага, за 1926-27 апэрацыйны год праводзілася землеўпарад[illegible]

[illegible]

Стара-Дарожскі раён, Бабруйшчына.

„Даюць, ды ня нам".

Як прывязуць у наш кааператыў мануфактуру, дык пакупцоў не адбіцца. Адпускаюць выключна па сяброўскіх кніжках; пайшчыкам прадаюць толькі некаторыя хусткі і іншую дробязь.

У апошні час мануфактура ідзе нарасхват, і гэта затым, што кааператыў атрымлівае яе не ў дастатковай колькасьці.

Цікава, адзін раз стаіць некалькі жанчын сярод крамы, дзівяцца, як другія атрымліваюць мануфактуру па сяброўскіх кніжках і гутараць паміж сабою:

[illegible]

А. Н. Зімін.

Мястэчка Хойнікі, Гомельшчына.

Усебеларускае зімовае сьвята фізкультуры.

Сьвята скончылася.

[illegible]

Бывалі каляскальцыя спаборніцтвы (мужчын).

[illegible]

Жаночыя спаборніцтвы па лыжным спорту.

[illegible]

Агульнае першынство па лыжах за Менскам.

[illegible]

Спаборніцтвы па барбе.

[illegible]

Спаборніцтвы па паднімцы цяжару.

[illegible]

Агульнае першынство па барбе і паднімцы цяжару.

[illegible]

Новыя усебеларускія дасягненьні.

[illegible]

Канькабежныя спаборніцтвы.

[illegible]

Рабочы павінен мець добрую кватэру.

(Пленум ЦСПСБ).

БЛІЖЭЙШЫЯ ПЭРСПЭКТЫВЫ ЖЫЛЬЛЁВАГА БУДАЎНІЦТВА.

Даклад аб рабочым жыльлёвым будаўніцтве зрабіў тав. Карклін.

— У працягу апошніх трох год,—кажа тав. Карклін,—на ўсе віды жыльлёвага будаўніцтва па БССР было расходавана звыш 30 міліёнаў рублёў. У леташнім годзе—каля 10 міліёнаў і на капітальны рамонт каля 4 міліёнаў руб.

На 27-28 год вызначана на новае жыльлёвае будаўніцтва 12 міл. руб. і на капітальныя рамонты—5 міл. руб. Гэта дасьць магчымасьць пабудаваць жылую плошчу для разьмяшчэньня 20.000 жыхароў.

З 1927 да 1932 году ўключна вызначаюцца выдаткі ў суме каля 89 міл. руб.

Значнае месца ў нашым будаўніцтве займае прыватнае будаўніцтва, якое складае 45 проц. усяго будаўніцтва.

З усяго прыватнага будаўніцтва індывідуальнае рабочае займае 70 проц. Яно ў два разы таньнейшае за будаўніцтва кааперацыі і акрвыканкомаў, але затое па якасьці горшае.

Зьменшыць каштоўнасьць кааперацыйнага і дзяржаўнага будаўніцтва трэба і магчыма. У працягу 5 год вызначана зьніжэньне будаўнічага індэксу на 30 проц.

Што мы пабудуем за гэтыя 89 міл. рублёў?

Мы пабудуем каля 986.000 квадратовых мэтраў жылой плошчы, на якой разьмесьціцца 123.000 жыхароў. Насельніцтва гарадоў БССР за гэты час колькасна павялічыцца на 125.000 чалавек. Агульнае кватэрнае становішча як-бы не палепшыцца, але прымаючы пад увагу, прыватнае—індывідуальнае **рабочае** будаўніцтва, можна сказаць, што плошча гэта будзе заселена толькі рабочымі, а значыць, кватэрныя ўмовы рабочых палепшацца.

Індывідуальнае будаўніцтва павінна заахвочвацца ўсімі спосабамі. Яго трэба накіраваць па шляху буйнага, а ня дробнага будаўніцтва.

ЦЭГЛА «ЗАБРАНІРОВАНА».

Даклад тав. Кproperкліна выклікаў шмат спрэчак. Сэкратар саюзу будаўнікоў тав. Васэрман заз начыў:

— У нас няма будаўнічых матар'ялаў, праўдзівей, няма арганізацый, якія-б падрыхтоўвалі іх і рупіліся аб тым, каб яны былі.

На цагельнях ляжаць запасы на 6 міліёнаў штук. А папрабуйце паслаць селяніна ці рабочага купіць там цэглу —ім не прададуць. Чаму? Цэгла забраніравана,—адказваюць яны.

Яна „забраніравана" і... ляжыць сабе, чакае другога будаўнічага сэзону, а прыватны будаўнік ня мае магчымасьці яе купіць.

КАЛІ АТРЫМЛІВАЕШ ВЯЛІКУЮ ПЭНСІЮ—БУДЗЕШ ЧЛЕНАМ КААПЭРАЦЫІ.

Рабочы тав. Ізох падходзіць да справы з практычнага боку і кажа:

— Па ўсіх лічбах мы бачым, што кватэрнае будаўніцтва павялічваецца, а значыць, паляпшаюцца і кватэрныя ўмовы рабочых. Аднак, на справе гэтага ня відаць.

Індывідуальнае будаўніцтва ў нас не заахвочваецца, а часам наадварот, тармозіцца, ставяцца розныя перашкоды як па лініі крэдытаваньня, так і па лініі будаўнічых матар'ялаў.

Калі рабочы хоча стаць членам каапэрацыі, дык перш за ўсё яго пытаюць:

— А колькі вы атрымліваеце пэнсіі?

Калі атрымлівае 100-200 руб., дык калі ласка, можна, ёсьць месца яшчэ для аднаго новага члена. Калі атрымлівае 35-45 руб., дык яму адказваюць:

— Бачыце, у нас так перапоўнена, што няма месца.

ЦІ МОЖА РАБОЧЫ БУДАВАЦЬ НЕБАСКРОБЫ.

Прадстаўнік Мазырскае акругі спыніўся на пытаньні аб патаненьні будаўніцтва. Ён кажа, што прычыны, якія выклікаюць дарагоўлю, хаваюцца ў несваячасовай загатоўцы будаўнічых матар'ялаў, у позным распачынаньні будаўнічых сэзонаў і ў адсутнасьці тэхнічнага нагляду за будаўнічымі работамі.

— Тав. Карклін казаў, што мы павінны трымаць курс на буйнае рабочае жыльлёвае будаўніцтва. Гэтае пытаньне высунута сваячасова, але намажэце, таварышы, рабочаму пабудаваць небаскроб, бо сам ён яго не пабудуе. Мне здаецца, што трымаць курс на мураваныя дамы таксама нельга, бо не хватае цэглы.

НЕ ПЕРАГІНАЙЦЕ ПАЛКІ, БО ЗЛОМІЦЦА.

Прадстаўніца Магілеўшчыны тав. Бэрына выказалася супроць пашырэньня індывідуальнага будаўніцтва. Яна кажа:

— Пабудуе рабочы сабе дом. Завядзе казу, трэба будзе гарадзіць плот, даглядаць тратуары, хадзіць у акрфа плаціць падатак і стаяць там у чарзе. Ці можа такі рабочы быць грамадзкім працаўніком? Ці будзе ён хадзіць у клюб?

Мне здаецца, што ён будзе гарадзіць платы і чысьціць тратуары, а яго дзеці ня пойдуць у піянэр-атрад, бо трэба будзе пасьвіць казу і парасят. Такі рабочы будзе ўжо дробным уласьнікам і яго ня будуць цікавіць грамадзкія справы.

Хроніка.

У Белсельбанку.

142.180 руб. у фонд беднаты.

Белсельбанк пераве ў у акругі 142.180 р. у фонд беднаты. Гэтыя сродкі адпушчаны спэцыяльна для крэдытаваньня на льготных умовах бядняцкіх гаспадарак.

20.000 руб. на ўзмацненьне пладовых гадавальнікаў.

Праўленьне Белсельбанку пастанавіла адпусьціць 20.000 руб. на ўзмацненьне і пашырэньне пладовых гадавальнікаў.

18.000 руб на фінансаваньне с.-г. кааперацыі.

Белсельбанк адпусьціў 18.000 руб. спэцыяльна на фінансаваньне селска-гаспадарчай кааперацыі.

Мерапрыёмствы да спагнаньня пратэрмінаваных пазык.

Праўленьне Белсельбанку камандыравала ў акругі шэраг адказных працаўнікоў для правядзеньня працы па ўзмацненьні спагнаньня пратэрмінаваных пазык.

Усебеларускі зьезд мэдсанпрацы.

Усебеларускі зьезд саюзу мэдсанпрацы адчыняецца 28-га студзеня. У працах зьезду прымуць удзел 80 дэлегатаў ад усіх акругаў БССР.

Зьезд працягнецца 3-4 дні.

Сродкі на барацьбу з эпідэміяй сыпнога тыфусу.

Нар. Кам. Аховы Здароўя БССР выслаў Магілеўскай акруговай інспэктуры аховы здароўя 500 руб. Гэтыя сродкі прызначаны на барацьбу з эпідэміяй сыпнога тыфусу, якая распаўсюджана ў некаторых раёнах акругі.

Начны санаторы для рабочых.

Нар. Кам. Аховы Здароўя БССР адчыняе ў бягучым апэрацыйным годзе ў Гомелі начны санаторы для рабочых. Апошні разьлічан на 20 чал. Сродкі на ўтрыманьне гэтага санаторыя ўжо зацьверджаны.

Пабудоўка новых вэтэрынарных лячэбніц.

Менскі акруговы зямельны аддзел у гэтым годзе мяркуе пабудаваць новыя вэтэрынарныя лячэбніцы ў Самахвалавічах і Бягомлі. Пабудоўка распачнецца з першымі цёплымі днямі.

Арганізацыя завочнага рабфаку.

Цэнтральнае бюро па самаадукацыі пры ЦК КП(б)Б пастанавіла прыступіць да падрыхтоўкі арганізацыі завочнага рабфаку. Мэта арганізацыі рабфаку — ахапіць працоўных, якія па тых ці іншых умовах ня могуць навучацца на рабфаках, і падрыхтаваць іх у вышэйшыя навучальныя ўстановы. Гэты завочны рабфак мае быць утвораны з пачатку будучага навучальнага году.

5-цігадовы юбілей беларускага камітэту саюзу эспэрантыстаў.

У пачатку лютага споўніцца 5 год з дню арганізацыі ў БССР беларускага камітэту эспэрантыстаў. У сувязі з гэтым 5-га лютага адбудзецца вялікі вечар эспэрантыстаў, на які запрошан японскі паэта Акітс Удзяку, які зараз знаходзіцца ў Маскве.

Курсы эспэранто.

Беларускі камітэт саюзу эспэрантыстаў арганізуе 4-хмесячныя курсы па вывучэньні эспэранто. Курсы маюць быць адчынены ў Менску ў пачатку лютага.

49.275 чал. ліквідуюць няпісьменнасьць.

Згодна пляну Нар. Кам. Асьветы, у бягучым 1927-28 навучальным годзе з 890 лікпунктаў і 191 школ для малапісьменных мае быць выпушчана 49.275 чал.

У гэты склад не ўваходзяць тыя, што ліквідуюць няпісьменнасьць па лініі т-ваў „Прэч няпісьменнасьць" і прафсаюзаў.

Часопіс для самаадукацыі.

Цэнтральнае Бюро па самаадукацыі пры ЦК КП(б)Б распрацоўвае плян выданьня часопісі «Сам вучыся". Мэта часопісі—праводзіць самаадукацыйную працу сярод скончыўшых лікпункты і школы для малапісьменных. Часопісь мае выходзіць з пачатку будучага навучальнага году.

873 практыканты будуць разьмяркованы па БССР.

Сёлета пераходзіць на апошнія курсы ВУЗ'аў і тэхнікумаў БССР, для якіх неабходна летняя практыка—1.371 чал. З гэтай колькасьці ў БССР будзе разьмяркована па розных прадпрыемствах і ўстановах 873 практыканты, а на 498 чал. пасланы заяўкі ва ўсесаюзную камісію па практыцы і стажорству для прадастаўленьня ім практыкі ў іншых саюзных рэспубліках.

26.000 руб. на пабудову вясковых лазьняў.

Нар. Кам. Земляробства, супольна з Нар. Кам. Аховы Здароўя, зараз распрацоўвае тып вясковай лазьні для маланаселеных вясковых мясцовасьцяй, дзе маюць будавацца ў бягучым годзе лазьні. На пабудову гэтых лазьняў Савнаркам БССР адпусьціў 26.000 руб.

Агнятрывалае будаўніцтва.

Сёлета ў Менскай акрузе будзе пабудавана шмат агнятрывалых будынкаў; будзе пабудавана школа. Закончыцца пабудоўка 2 будынкаў для сельсаветаў, 1 жылы будынак у Менску і 28 сялянскіх.

Кошт перавозак па вадзе зьменшан на 30 проц.

Тарыфны камітэт НК Шляхавых Зносін распрацаваў праэкт зьніжэньня кошту перавозак па водных шляхох. Гэты праэкт, які ўжо зацьверджан, прадугледжвае зьніжэньне кошту перавозак з пачатку навігацыі на 30 проц.

Living

Рознае.

ГОРАД БЯЗ КІНО.

У Злучаных Штатах Амэрыкі ёсьць горад з 47.000 чалавек жыхароў. У гэтым горадзе няма ніводнага кіно-тэатра. Гэта—горад Бруклін, недалёка ад Бастона, які славіцца як адзін з самых багатых гарадоў Амэрыкі. Яшчэ ў 1921 годзе жыхары гораду неважнай большасьцю галасоў выказаліся супроць кіно з прычыны «шкоднага ўплыву кіно на моладзь», і з таго часу гэта бязглуздая забарона застаецца ў поўнай моцы.

ПЛАВАЮЧЫ АЎТАМАБІЛЬ.

Амэрыканскі студэнт Д. Дуглас надумаў прыладу да аўтамабіля, якая дазваляе яму плаваць па вадзе. Пад аўтамабілем і кругом яго зроблена камера, напоўненая паветрам. Вінт рухаецца маторам аўтамабіля.

НОВЫ СПОСАБ ПЕРАСАДКІ КАСЬЦЕЙ.

Растоўскі прафэсар Н. Багараз адшукаў новы спосаб перасадкі касьцей—не вялікімі кавалкамі, а дробнымі, парэзанымі. Новы спосаб дазваляе залечваць любое, самае цяжкае нараненьне косткі.

АЛМАЗНЫЯ ПІЛЫ.

У Амэрыцы дзеля рэзкі будаўнічага каменя сталі ўжываць круглыя пілы з упраўленымі ў зубы алмазамі. Пілы лёгка разразаюць каменныя пліты звыш мэтра таўшчыні.

Паштовая скрынка.

Гантман Ц. Па вашай заяве Чэрвенская раённая камісія па вызначэньню пэнсій пастанавіла выдаваць вам пэнсію з 1 студзеня г. г. па 5 руб. у м-ц.

Юрчанка А. М. (Гомельшчына). Са сваёй заявай вам неабходна зьвярнуцца ў Лоеўскі раённы камітэт сялянскай узаемадапамогі.

Лісецкаму П. Па вашай заяве высьветлена, што з боку Грамыка Ф. ніякага заходу маемасьці ня было.

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

28-га студзеня г. г. у 6 гадз. вечара ў памяшканьні Дому Асьветы (Камуністычная, № 19) адчыняецца

2-ГІ УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД МОПР'У

з наступным парадкам дню.

1. Міжнароднае і ўнутранае становішча.
2. Даклад Выканкому і ЦК МОПР'у СССР.
3. Справаздача ЦК МОПР'у Беларусі і чарговыя практычныя задачы.
4. Справаздача рэвізійнае камісіі
5. Выбары кіруючых органаў МОПР'у.
6. Выбары на ўсесаюзны Зьезд МОПР'у.

Мандаты дэлегатам выдаюцца ў ЦК МОПР'у Бел. (вул. Энгельса, № 25).

ПРЭЗЫДЫУМ ЦК МОПР БЕЛ.

— У пятніцу, 27-I,—кіно „Человек в ливрее". Сэансы ў 7 і 9 гадз.

Карціну суправаджае музыкальны дуэт.

ЗАКОНЫ і ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР.

ПАСТАНОВА

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Народных Камісараў БССР

пра дапаўненьне артыкулу 456 Крымінальна-Працэсуальнага Кодэксу БССР пунктам 4-м.

На падставе артыкулу 2 пастановы III Сэсіі ЦВК БССР IV скліканьня за 26 ліпеня 1923 году „Аб парадку ўнясеньня зьмен у Кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі (З.З. БССР 1923 году, № 13-14, арт. 115), Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць дапоўніць артыкул 456 Крымінальна-Працэсуальнага Кодэксу БССР наступным пунктам 4-м:

„У час вайны, калі суд, які прысудзіў да пазбаўленьня волі вайскоўца, адложыць выкананьне прысуду да канца ваенных падзеяў з тым, каб асуджаны быў накіраваны ў дзейную армію".

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвякоў.**

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

19 студзеня 1928 г.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров БССР

о дополнении статьи 456 Уголовно-Процессуального Кодекса БССР пунктом 4.

На основании статьи 2 постановления III Сессии ЦИК БССР IV созыва от 26 июля 1923 года «О порядке введения изменений в кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии» (С.У. БССР 1923 г., № 13-14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют дополнить статью 456 Уголовно-Процессуального Кодекса БССР следующим пунктом 4:

«Во время войны, если суд, приговоривший к лишению свободы военнослужащего, отложит исполнение приговора до окончания военных действий с тем, чтобы осужденный был направлен в действующую армию».

Председатель Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Червяков.**

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Секретарь Центрального Исполнительного Комитета БССР **А. Хацкевич.**

19 января 1928 г.
г. Минск.

ПАСТАНОВА

Эканамічнай Нарады пры Савеце Народных Камісараў Беларускае ССР

аб мерапрыёмствах па барацьбе з дамовым грыбком.

Прымаючы пад увагу, што пашырэньне дамовага грыбка ў БССР прыняло эпідэмічны характар, і што фактарам, дапамагаючым разьвіцьцю гэтага грыбка ў будынках, зьяўляецца, галоўным спосабам, ужываньне ў будаўніцтве сырога матар'ялу,—Эканамічная Нарада ў мэтах барацьбы з дамовых грыбком пастанаўляе:

1. Даручыць Вышэйшаму Савету Народнае Гаспадаркі распрацаваць і ўнесьці ў Эканамічную Нараду да 1-га лютага 1928г. з заключэньнем Дзяржаўнай Плянавай Камісіі канкрэтныя меры паступовага пераходу к такому палажэньню, каб з 1-га кастрычніка 1929 года ня менш 50 проц. лясного будаўнічага матар'ялу як у круглым, так і піленым відзе выдавалася з складаў Лесбелу ў сухім відзе з вільготнасьцю ня больш 19 проц.

2. Абавязаць усе ўстановы і арганізацыі, якія загатаўляюць будаўнічы матар'ял, як для сваіх патрэб, так і для продажу, распачаць неадкладна загатоўку выстарчальнай колькасьці сухога лесаматар'ялу з тым, каб неабходны для адказных канструкцыйных часьцей будынку лесаматар'ял, пачынаючы з будаўнічага сэзону 1929 году, ужываўся толькі сухі.

3. Пачынаючы з будаўнічага сэзону 1929 году забараніць усім установам, арганізацыям і прыватным асобам, якія будуюць будынкі, ужываньне сырога лясного матар'ялу ў захоўных мясцох будынкаў і як: бальні, абвязкі, міжпаверхнія перакрыцьці і наогул ва ўсіх адказных драўляных канструкцыях, якія знаходзяцца ў няпрыступных для сталага агляду і слаба праветрываемых часьцях будынку: дрэва ў гэтых часьцях павінна мець вільготнасьці ня больш 19 проц. У працягу будаўнічага сэзону 1928 г., у разе чаго ня будзе магчымасьці выканаць гэтае вымаганьне, ужываць у належных выпадках абеззаражываючыя матэрыі (антысэптыкі).

4. Забараняецца ўжываньне на ўсіх будаўнічых работах дрэва паражонага грыбком-руйнаваўцам, без папярэдняй дэзынфэкцыі гэтага дрэва.

5. Зацьвердзіць далучаемую да гэтага інструкцыю аб мерах барацьбы з дамовым грыбком. Гэтай інструкцыяй павінны кіравацца: усе ўстановы, арганізацыі, прыватныя асобы і іх аб'яднаньні, якія вытвараюць будаўнічыя работы, вядуць загатоўку і распрацоўку будаўнічых матар'ялаў, уладары складаў гэтых матар'ялаў і ўладары будынкаў.

6. Нагляд за выкананьнем пунктаў 3 і 4 гэтае пастановы даручаецца акруговым інжэнэрам.

За невыкананьне гэтых пунктаў адказнасьць ускладаецца на адказнага тэхнічнага кіраўніка работ.

7. Прапанаваць Вышэйшаму Савету Народнае Гаспадаркі тэрмінова арганізаваць абсьледваньне лясных складаў Лесбелу, а таксама лесаматар'ялаў на мейсцы буйнага будаўніцтва (на Асінабудаўніцтве, Бабруйскім камбінаце і інш.), і ў выпадку выяўленьня на гэтых работах і складах дамовага грыбку—прыняць меры да зьнішчэньня заразы. Об выніках абсьледваньня і аб прынятых мерах паведаміць Эканамічную Нараду не пазьней 25-га лютага 1928 г.

8. Прапанаваць Народнаму Камісарыяту Земляробства, Народнаму Камісарыяту Асьветы, Народнаму Камісарыяту Аховы Здароўя, Народнаму Камісарыяту Працы, усім акруговым выканаўчым камітэтам, Белжылсаюзу тэрмінова арганізаваць абсьледваньне сваіх будынкаў, будоваў, а таксама лесазагатовак і лесабаз і прыняць меры барацьбы з дамовым грыбком, кіруючыся інструкцыяй; аб выніках абсьледваньня і аб прынятых мерах паведаміць Інспэкцыю Рэспубліканскага Інжэнэра да 15-га лютага 1928 г.

Прапанаваць Рэспубліканскаму Інжэнэру па даным атрымаваага матар'ялу ўнесьці ў Эканамічную Нараду даклад не пазьней 1-га сакавіка 1928 г.

9. Даручыць Народнаму Камісарыяту Аховы Здароўя арганізацыю пабудовы эксперымэнтальных камер і правядзеньне дасьледчых работ па барацьбе з дамовым грыбком і іншымі шкоднікамі дрэва.

Старшыня Эканамічнае Нарады пры СНК БССР **М. Карклін.**

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **Крывіцкі.**

28 сьнежня 1927 г.
г. Менск.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Экономического Совещания при Совете Народных Комиссаров БССР

о мероприятиях по борьбе с домовым грибком.

Принимая во внимание, что распространение домового грибка в БССР приняло эпидемический характер, и что фактором способствующим развитию этого грибка в постройках, является, главным образом, употребление в строительстве сырого материала, Экономическое Совещание в целях борьбы с домовым грибком постановляет:

1. Поручить Высшему Совету Народного Хозяйства разработать и представить в ЭКОСО к 1-му февраля 1928 года с заключением Государственной Плановой Комиссии конкретные меры постепенного перехода к такому положению, чтобы с 1-го октября 1929 года не менее 50 проц. лесного строительного материала как в круглом, так и в пиленном виде отпускалось со складов Лесбела в сухом виде, с содержанием влаги не более 19 проц.

2. Обязать все учреждения и организации, заготовляющие строительный лесоматериал, как для своих нужд, так и для продажи, приступить немедленно к заготовке достаточного количества сухого лесоматериала с тем, чтобы необходимый для ответственных конструктивных частей зданий лесоматериал, начиная со строительного сезона 1929 года, употреблялся только сухой.

3. Начиная со строительного сезона 1929 года воспретить всем учреждениям, организациям и частным лицам, возводящим постройки, употребление сырого лесного материала в скрытых местах построек, как то: балок, абвязок, междуэтажных перекрытий и вообще во всех ответственных деревянных конструкциях, находящихся в недоступных для постоянного осмотра и слабо вентилируемых частях построек: дерево в этих частях должно иметь влажности не более 19 проц. В течение же строительного сезона 1928 года, в случае невозможности исполнить это требование, применять в надлежащих случаях обеззараживающие вещества (антисептики).

4. Воспрещается употребление на всех строительных работах дерева пораженного грибком-разрушителем, без предварительной дезинфекции этого дерева.

5. Утвердить прилагаемую при сем техническую инструкцию о мерах борьбы с домовым грибком. Инструкцией этой обязаны руководствоваться: все учреждения, организации, частные лица и их объединения, производящие строительные работы, ведущие заготовку и разработку строительных материалов, владельцы складов этих материалов и владельцы строений.

6. Наблюдение за выполнением пунктов 3 и 4 сего постановления возлагается на окружных инженеров.

За невыполнение этих пунктов ответственность возлагается на ответственного технического руководителя работ.

7. Предложить Высшему Совету Народного Хозяйства срочно организовать обследование лесных складов Лесбела, а равно лесоматериалов на местах крупного строительства (на Осинострое, Бобруйском Комбинате и др.), и в случае обнаружения присутствия на этих работах и складах домового грибка—принять срочные меры уничтожения заразы. О результатах обследования и о принятых мерах сообщить Экономическому Совещанию не позже 25-го февраля 1928 года.

8. Предложить Народному Комиссариату Земледелия, Народному Комиссариату Просвещения, Народному Комиссариату Здравоохранения, Народному Комиссариату Труда, всем окрисполкомам и Белжилсоюзу срочно организовать обследование своих зданий, построек, а также лесозаготовок и лесобаз и принять меры борьбы с домовым грибком, руководствуясь инструкцией; о результатах обследования и о принятых мерах сообщить Инспекции Республиканского Инженера до 15-го февраля 1928 года. Предложить Республиканскому Инженеру по данным полученного материала представить доклад в Экономическое Совещание не позже 1-го марта 1928 г.

9. Поручить Народному Комиссариату Здравоохранения организацию постройки экспериментальных камер и проведение исследовательских работ по борьбе с домовым грибком и другими вредителями дерева.

Председатель Экономического Совещания при СНК БССР **М. Карклин.**

Заместитель Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **Кривицкий.**

гор. Минск. 28 декабря 1927 г.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА.**

ТЭАТР-КІНО.

БЕЛАРУСКІ ДРУГІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.
нядзеля, 29 студзеня,
„Каля тэрасы". Народн. драма ў 4-х дзеях з час. 1917 году.
ПАЧАТАК А 8 З ПАЛ. ГАДЗ. ВЕЧАРА.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА»	МАСТАЦКАЯ БЫТАВАЯ ФІЛЬМА „УХАБЫ". ЗВЫШ ПРАГРАМЫ—ХРОНІКА САВКІНО № 110.
КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".	З аўторка, 24-га студзеня—СУСЬВЕТНЫ БАЯВІК—ШЭДЭЎР КІНО-ТЭХНІКІ І МАСТАЦТВА „ВАР'ЕТЭ". Трагэдыя ў 7-х частках. Штодні—4 сэансы. Цэны звычайныя.
КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».	„СУМКА ДИПКУР'ЕРА. Драма ў 7-х частках. Пачатак сэансаў у 6, 7 з пал., 9 і 10 з пал. гадз. увечары. АНОНС! Хутка „Шостая частка сьвету".
КІНО „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ".	ДУГЛАС ФЭРБЭНКС, МЭРЫ П[illegible]ОРД І ІГАР ІЛЬЛІНСКІ Ў ВЫДАТНАЙ ФІЛЬМЕ „ПОЦЕЛУЙ МЭРИ". Звыш праграмы—гастроль артыста маскоўскай і ленінградзкай эстрады Е. А. МУРАТАВА.

на ЛЮТЫ **ПРЫМАЕЦЦА ПАДПІСКА** на ЛЮТЫ

на самую папулярную распаўсюджаную беларускую

ГАЗЭТУ **„САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ"** ГАЗЭТУ

ОРГАН Ц.В.К. Б.С.С.Р.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:

На 1 месяц . . . 90 кап. | 3 м-цы . . . 2 р. 70 к.
„ 2 м-цы . . . 1 р. 80 кап. | 6 м-цаў . . . 4 р. — к.
На год . . . 8 р. — к.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у Менску—у канторы газэты рог вуліц Ленінскай і К. Маркса, у правінцыі—упаўнаважанымі канторы і ўсімі паштова-тэлеграфнымі аддзяленьнямі і аддзяленьнямі Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Лекавая кніжка Даўгуэ Р. Б., выд. Барысаўск. страхкасай.
— Сяброўская кніжка № 2406 Люхтэр, выд. Барысаўск. страхкасай.
— Заборная кніжка № 3401 [illegible] З. І., выд. Барысаўск. ЦРК.
— Лекавая кніжка [illegible] М. І., выд. Барысаўск. страхкасай.
— Лекавая кніжка [illegible] Л. С., выд. Барысаўск. страхкасай.